

دگرگونی در انتظار

جهان با کاستی و دگرگونی اقتصادی-اجتماعی دور از تصویری که بی تردید در آینده بی نه چندان دور به دگرگونی ساختار اداری امور جهان منجر خواهد شد دست به گریبان است.

دگرگونی بی سابقه بی که بی توجهی به ذات و فلسفه پدیدار شدن آن در دوران کنونی همچون پایداری لجام گسیخته تورم مخرب و ویرانگر است. بنابراین بسادگی می تواند جامعه بی را از بنیان نابود سازد.

کاستی بی سابقه ای که بسان برخی کسان که با هویت سازیهای دروغین روان خود را متلاشی ساخته، به خویشتن خویش عناد می ورزند. بی آنکه از این کار شرمنده باشند، آن را نشانه زیرکی و سرفرازی خود می دانند، ناشی از هویت سازی دروغین کارگزاران اداره امور اقتصادی-اجتماعی برخی جامعه های جهانی است که با بیرون رفتن از مسیر طبیعی و گم شدن در کوره راههای بی بنیان، جهان را با کاستی منجر به دگرگونی ساختاری اداره امور رودررو ساخته اند. بگذریم.

در چنین شرایطی به دور ماندن از زیا نهی ناشی از تغییر در انتظار و برخوردار شدن از مزایای بی شمار آن، درگروی خویشتن داری و خرد و فرهیختگی لازم در برخورد با رویدادهای در پیش است.

مدیر مسئول

بازرگانی خارجی ایران و بریتانیا

در نه ماهه اول سال ۲۰۰۸

ارقام مربوط برابر ۶۹/۸ میلیون پوند بوده است از ۶/۶ درصد رشد برخوردار بوده است (ابوظبی با ۳/۲۴ میلیون پوند و ۱/۱ درصد رشد، دوبی با ۱/۶۸۵ میلیون پوند ۱۸ درصد رشد) بمراتب بیش از ارقام اعلام شده رسمی می باشد.

مستقیم کالا از ایران و به عبارت دیگر واردات بریتانیا از ایران نشان دهنده ۳/۱ درصد رشد بوده است. به نظر می رسد صادرات غیرمستقیم کالا از انگلیس به ایران در همین دوره از طریق امارات متحده عربی با افزایش صادرات به امارات در سنجش با سال ۲۰۰۷ که

آمار و ارقام منتشره از سوی گمرک بریتانیا حکایت از آن دارد که طی ۹ ماه اول سال ۲۰۰۸ صادرات مستقیم کالا از بریتانیا به ایران در مجموع از ۳ درصد رشد برخوردار بوده است. درحالیکه براساس همین آمار و ارقام طی دوره مورد اشاره صادرات

ارقام: میلیون پوند		تجارت کالا				
	ژانویه	ژانویه	۲۰۰۷	۲۰۰۶	۲۰۰۵	۲۰۰۴
% تغییر		% تغییر				
سپتامبر ژانویه/سپتامبر	سپتامبر	سپتامبر	۲۰۰۶	۲۰۰۷	۲۰۰۷	۲۰۰۸
۲۰۰۷-۲۰۰۸	۲۰۰۸	۲۰۰۷	۲۰۰۷			
صادرات بریتانیا	۲۹۸/۵	۲۸۹۰/۸	-۷۲%	۴۰۰/۳	۴۳۱/۴	۴۶۳/۹
واردات بریتانیا	۵۰/۵	۴۹/۰	-۷/۴%	۶۶/۶	۷۱/۷	۸۳/۳
موازنه	۲۴۸	۲۴۸/۸		۲۳۳/۹	۳۵۹/۷	۴۲۵۰/۱
						۴۰۰

منبع- آمار ملی بریتانیا

خدمات در سال ۲۰۰۷ در تجارت کالا بین ایران و بریتانیا بمراتب اثرگذار بوده است.

در سال ۲۰۰۷ صادرات خدمات با ۲۵/۵ درصد کاهش نسبت به سال ۲۰۰۶ برابر ۱۵۸ میلیون پوند استرلینگ، بوده است. کاهش صادرات

با توجه به آمار مذکور بریتانیا در سالهای اخیر سالانه حدود ۲۰۰ میلیون پوند خدمات به ایران صادر کرده است.

ارقام: میلیون پوند		تجارت خدمات			
	۲۰۰۶	۲۰۰۵	۲۰۰۴	۲۰۰۷	
صادرات	۲۱۲	۲۰۴	۲۳۴	۱۵۸	
واردات	۴۳	۶۴	۶۱	۴۰	

منبع- آمار ملی بریتانیا

طوفان بحران مالی جهانی به حاشیه خلیج فارس رسید

روزنامه آمریکایی وال استریت ژورنال، در شماره دوشنبه ۲۷ اکتبر ۲۰۰۸ مقاله‌ای درباره رسیدن طوفان بحران مالی جهانی به کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس، به قلم مارگارت کاکر و چپ کامینز، انتشار داده است.

در این مقاله می‌خوانیم که به دلیل کاهش بیش از ۵۰ درصد از قیمت نفت از ماه ژوئیه تا کنون و نیز بحران مالی جهانی که سبب شده سرمایه‌گذاران محلی و خارجی در منطقه خلیج فارس، فعالیت‌های سرمایه‌گذاری خود را محدود کنند، دولت‌های این منطقه که عمدتاً برای تامین بودجه خود به درآمد نفتی‌شان وابسته هستند با مشکلاتی در سیستم بانکی خود روبرو شده‌اند. نویسندگان مقاله به عنوان مثال به کویت اشاره می‌کنند که روز گذشته بانک مرکزی این کشور ناچار شد بدهی‌های یکی از بزرگترین بانک

های کشور را تضمین کند. عربستان سعودی نیز ناچار شده است در تلاش برای کاهش فشار بحران مالی جهانی بر شهروندان خود، ۲ میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار را به وام به افراد کم درآمد اختصاص دهد.

وال استریت ژورنال، می‌نویسد که دومی نیز از این بحران در امان نمانده است و برای اولین بار پس از چندین سال نشانه‌هایی از ضعف بازار دیده می‌شود. از جمله بازار مسکن در دومی که سرمایه‌گذاری در آن بسیار امن و سودآور محسوب می‌شد در روزهای اخیر با کمبود مشتری

مواجه شده است. نویسندگان مقاله یادآور می‌شوند که در گذشته قیمت بالای نفت اجازه داده بود که دولت‌های منطقه خلیج فارس و سرمایه‌گذاران خصوصی میلیاردها دلار را وارد بازار مسکن و پروژه‌های زیر بنایی و در این اواخر سرمایه‌گذاری بر روی ارزش‌های خارجی کنند. ولی در اواخر تابستان و اوایل ماه اکتبر بسیاری از سرمایه‌گذاران خارجی، این گونه فعالیت‌های خود را تعطیل کردند و در صدد بیرون بردن پول‌های خود از بانک‌های منطقه برآمدند.

معاملات ارزی

در ادامه مقاله می خوانیم که شرکت‌ها، بانک‌ها و بخش‌های خصوصی از تحولات سریع بازارهای جهانی ارز لطمه خورده‌اند. در طول ماه گذشته ارزش ین ژاپن و دلار آمریکا در برابر تقریباً تمام ارزهای دیگر افزایش یافته چون سرمایه‌گذاران به این نتیجه رسیده‌اند که رکود جهانی در راه است. در همین حال کاهش بهای سهام در طی چندین هفته باعث از بین رفتن میلیاردها دلار ثروت سرمایه‌گذاران و سهامداران محلی شد. و در عربستان سعودی ارزش شاخص اصلی سهام بیش از ۵۰ درصد کاهش یافته است.

وال استریت ژورنال می نویسد که برای ماه‌ها کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس به نظر می رسید از بحران‌های مالی، اعتباری و مسکن در آمریکا، اروپا و بخش‌هایی در آسیا مصون مانده‌اند و مقامات این منطقه به سرمایه‌گذاران اطمینان می‌دادند که سیستم‌های بانکی و مالی آنان امن است. چندین کشور منطقه نیز برای جلب اطمینان سرمایه‌گذاران تدابیری اتخاذ کرده و از جمله در صدد تضمین سپرده‌های مردم برآمدند. ولی هیچ یک از این اقدامات موجب اطمینان خاطر سرمایه‌گذاران نشد.

در ادامه مقاله تاثیر کاهش بهای نفت در اقتصاد کشورهای منطقه خلیج فارس مورد بحث قرار گرفته و خاطرنشان شده که سقوط بهای نفت و رسیدن آن به حدود هر بشکه ۶۴ دلار موجب نگرانی دولت‌های منطقه شده است و اگر چه سازمان اوپک در جلسه جمعه گذشته خود تصمیم گرفت برای افزایش بهای نفت از میزان تولید نفت بکاهد، این تصمیم کمتر تاثیری در جلوگیری از ادامه کاهش بهای نفت داشت تا آنجا که برخی از مقامات پیشنهاد کردند

که در آینده نزدیک تولید نفت اوپک کاهش بیشتری یابد.

اجلاس ریاض

نویسندگان مقاله سپس به شرح تدابیری پرداخته‌اند که کشورهای عرب منطقه خلیج فارس برای اتخاذ یک موضع واحد در برابر بحران جاری اتخاذ کرده‌اند و از جمله به اجلاس دو روز قبل وزیران دارایی این کشورها در ریاض پرداخته‌اند. این نویسندگان یادآور می‌شوند که کویت و دیگر کشورهای منطقه دارای سابقه طولانی در تضمین بدهی‌ها و دادن سوبسیدهای سخاوت آمیز به شهروندانشان بوده و دارای ذخیره ارزی قابل توجه و اهرم‌های مالی قدرتمندی هستند که می‌توانند در صورتی که نهادهای مالی شان مشکلات بیشتری پیدا کنند برای نجات این نهادها وارد عمل شوند.

در این مقاله به عنوان مثال به مشکل Gulf Bank کویت اشاره شده که دارایی‌هایش را ۱۸ میلیارد دلار و ضررهای ناشی از مشکلات بانکی اخیر این بانک را ۷۰۰ میلیون دلار برآورد کرده‌اند. روز گذشته دولت کویت یک ناظر دولتی را برای رسیدگی به عملیات این بانک در نظر گرفت و معاملات سهام این بانک را به حال تعلیق درآورد.

بحران در بازار مسکن

وال استریت ژورنال سپس به وضعیت بازار مسکن در منطقه در پی بحران مالی اخیر پرداخته و می‌نویسد بنگاه‌های معاملات ملکی در دوبی شاهد اولین نشانه‌هایی کم رونق شدن بازار مسکن در دوبی هستند. اگرچه دست‌اندرکاران پروژه‌های ساخت و ساز در دوبی می‌گویند هنوز خوش بین هستند، سرمایه‌گذاران در بازار مسکن در

حال حاضر قیمت فروش واحدهای مسکونی خود را پایین آورده و تلاش دارند هرچه زودتر املاک و مستغلات خود را به پول نقد تبدیل کنند. یک چنین واقعیتی می‌تواند نشان‌دهنده مشکل عمیق‌تری برای دوبی باشد که تا کنون از طریق گرفتن وام به افزایش رشد اقتصادی خود کمک کرده است ولی با بحران مالی کنونی ممکن است اخذ وام خارجی و تامین هزینه بسیاری از برنامه‌های مشکل‌تر شود و در نتیجه توانایی دوبی برای بازپرداخت بدهی‌هایش را زیر سؤال ببرد.

نویسندگان مقاله خاطرنشان می‌سازند که دولت و شرکت‌های خصوصی دوبی در بخش مسکن سرمایه‌گذاری کلانی کرده‌اند و تخمین زده می‌شود که حدود ۵۰ درصد پروژه‌های جدید ساختمانی که قرار است در سال‌های آینده به فروش گذاشته شود متعلق به دولت یا پیمانکاران دولتی است. و این در حالی است که بانک‌ها که بسیاری از آنها کلاً یا بخشی از آنها در کنترل دولت است به پیمانکاران ساختمانی و سرمایه‌گذاران، مبالغ هنگفتی وام داده‌اند.

در پایان مقاله می‌خوانیم که از چند ماه قبل کاهش بهای مسکن در دوبی پیش‌بینی شده بود. افزایش بهای املاک و مستغلات در دوبی در سه ماهه دوم سال جاری میلادی، ۱۶ درصد تخمین زده شده است در حالی که در اولین سه ماهه امسال این افزایش بها معادل ۴۲ درصد بود. این وضعیت سبب شده که اخذ وام برای خرید خانه مشکل‌تر شود و در حالی که بانک‌ها تا ماه گذشته حاضر بودند تا ۸۵ درصد کل ارزش خانه، به مشتریان وام بدهند، برای اطمینان از اینکه وام‌گیرنده قادر به بازپرداخت بدهی خود خواهد بود، اکنون مبلغ این

گاه‌شمار بحران مالی دنیا

هرچند بر سر زمان دقیق شروع بحران مالی اخیر اختلاف نظر هست، ولی عمده کارشناسان اقتصادی هم نظرند که از نهم اوت ۲۰۰۷ زنجیره‌ای از رویدادهای ناخوشایند به وقوع پیوست که بدترین بحران اقتصادی جهان طی هشتاد سال اخیر را رقم زد.

کی بی، آلمان اعلام کرد به دلیل سرمایه گذاری در بازار وام مسکن آمریکا، یک میلیارد دلار زیان دیده است. چهارم سپتامبر: نرخ بهره میان بانکی به بالاترین رقم از دسامبر ۱۹۹۸ رسید.

سیزده سپتامبر: بی بی سی فاش کرد بانک مسکن، «نوردرن راک» از بانک مرکزی انگلستان یک کمک مالی اضطراری دریافت کرده است.

این بانک برای تامین منابع مالی پرداخت وام مسکن بیشتر به بازارهای پولی متکی بود تا پس انداز سپرده گذاران ولی با انتشار این خبر، صفهای طولانی مقابل شعب این بانک برای برداشت پس انداز شکل گرفت. سرانجام دولت ناگزیر شد اعلام کند

کند. ناظران این خبر را به عنوان نشانه اکراه بانکها از قرض دادن به یکدیگر تعبیر کردند. در نتیجه بانک مرکزی اروپا برای حل کمبود نقدینگی ۹۵ میلیارد یورو به شبکه بانکی تزریق کرد. این مبلغ ظرف روزهای آتی به ۲۰۰ میلیارد یورو افزایش یافت. در همین حال، بانک مرکزی آمریکا، کانادا و ژاپن نیز دست به اقدام مشابهی زدند.

هفدهم اوت: بانک مرکزی آمریکانرخ بهره پولی را که به بانکها وام می دهد، نیم درصد کاهش داد و به پنج و هفتاد و پنج صدم درصد رساند. این نهاد مالی هشدار داد بحران اعتبار می تواند به رشد اقتصاد آسیب برساند. سوم سپتامبر: موسسه اعتباری «آی

البتة پیش از این تاریخ یکی دو موسسه مالی بزرگ در آمریکا که به افراد کم اعتبار وام مسکن داده بودند، اعلام کرده بودند که قادر به بازپس گیری طلب خود نیستند و به نوبه خود نمی توانند به تعهدات مالی شان عمل کنند.

در اینجا ما داستان پرپیچ و خم بحران مالی جهان را از اواسط تابستان ۲۰۰۷ پی می گیریم:

نهم اوت: بانک سرمایه گذاری «بی ان پی پرییا» در فرانسه به سرمایه گذاران خود گفت نمی توانند از دو صندوق سرمایه گذاری این بانک پول برداشت کنند زیرا به دلیل «محو شدن کامل نقدینگی» در بازار، قادر نیست ارزش دارایی های این صندوقها را ارزیابی

پس اندازه‌های آنها را تضمین می‌کند. هجدهم سپتامبر: بانک مرکزی آمریکا نرخ اصلی بهره را نیم درصد کاهش داد و به ۴٫۷۵ درصد رساند.

نوزدهم سپتامبر: بانک مرکزی انگلستان با وجود امتناع اولیه اعلام کرد ده میلیارد پوند را از طریق حراج به بانکها تزریق می‌کند.

اول اکتبر: بانک «یو بی اس» سوئیس اولین بانک بزرگ دنیا بود که خبر داد در بازار وام مسکن آمریکا متحمل سه میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار زیان شده است و رییس و مدیر عامل این بانک استعفا کردند. بعداً بانک آمریکایی «سیتی گروپ» اعلام کرد در بازار وام مسکن بیش از سه میلیارد دلار ضرر کرده است. ظرف دو هفته این بانک ناگزیر شد شش میلیارد دلار از دارایی خود را از دست رفته اعلام کند. شش ماه بعد، زیان «سیتی گروپ» به چهل میلیارد دلار افزایش یافت.

سی ام اکتبر: رییس بانک «مریل لینچ» بعد از اعلام این که بانکش حدود هشت میلیارد دلار در بازار وام مسکن آمریکا از دست داده، از سمتش کناره‌رفت.

ششم دسامبر: جورج بوش، رییس جمهور آمریکا، از کلیات طرحی برای کمک به یک میلیون آمریکایی خبر داد که به دلیل ناتوانی در بازپرداخت اقساط وام مسکن، با خطر از دست دادن خانه‌شان مواجه‌اند. بانک مرکزی انگلستان نیز نرخ بهره را نیم درصد کاهش داد و به ۵٫۵ درصد رساند.

سیزده دسامبر: بانک مرکزی آمریکا اقدام بی سابقه پنج بانک مرکزی عمده دنیا برای ارائه میلیاردها دلار وام به شبکه بانکی را رهبری کرد. این اقدام توانست موقتا نرخ بهره میان بانکی را

پایین بیاورد.

نوزدهم دسامبر: موسسه اعتباردهی «استاندارد اند پورن» امتیاز سرمایه‌گذاری در برخی از بیمه‌گران وام را پایین آورد. این خطر که بیمه‌گران قادر به تضمین وام نیستند، سبب شد تا بانکها بخش دیگری از دارایی خود را از دست رفته اعلام کنند.

۲۰۰۸

نهم ژانویه: بانک جهانی پیش‌بینی کرد همزمان با تاثیر بحران اعتبار بر کشورهای ثروتمند، رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۰۸ کاهش خواهد یافت.

بیست و یکم ژانویه: بازارهای سهام دنیا متحمل سنگین‌ترین زیان از زمان حملات یازدهم سپتامبر ۲۰۰۱ شدند. یک روز بعد بانک مرکزی آمریکا نرخ بهره را به ۳٫۵ درصد کاهش داد تا مانع از بروز رکود اقتصادی شود.

هشتم فوریه: در انگلستان اعلام شد میزان بازپس‌گیری خانه‌های وام‌دار توسط بانکها در سال ۲۰۰۷ به بیش از ۲۷ هزار مورد رسیده که بالاترین رقم از سال ۱۹۹۹ است.

دهم فوریه: رهبران گروه هفت کشور بزرگ صنعتی جهان اعلام کردند زیان بحران مالی ناشی از وام مسکن آمریکا ممکن است به ۴۰۰ میلیارد دلار برسد.

هفدهم فوریه: دولت بریتانیا اعلام کرد بعد از بررسی چند پیشنهاد، تصمیم گرفته بانک «نوردن راک» را موقتا ملی کند.

هفتم مارس: بانک مرکزی آمریکا در بزرگترین اقدامش دویست میلیارد دلار در اختیار بانکها و موسسات مالی گذاشت.

هفدهم مارس: بانک «جی پی مورگان» رقیب بحران زده خود «بئر استرنز»، پنجمین بانک بزرگ وال استریت، را به مبلغ ۲۴۰ میلیون دلار خرید. یک سال پیشتر ارزش «بئر استرنز» ۱۸ میلیارد دلار بود.

هشتم آوریل: صندوق بین‌المللی پول برآورد کرد که هزینه بحران اعتبار از مرز یک هزار میلیارد دلار خواهد گذشت. این موسسه اعلام کرد اثرات بحران اعتبار از بخش وام مسکن به سایر بخشها از جمله بازار املاک و مستغلات، کارتهای اعتباری و وامهای شرکتها نیز سرایت یافته است.

دهم آوریل: بانک مرکزی انگلستان نرخ بهره را به پنج درصد کاهش داد. بیست و دوم آوریل: بانک سلطنتی انگلستان اعلام کرد می‌خواهد با انتشار سهام دوازده میلیارد پوند دارایی بیاندوزد که بالاترین رقم در تاریخ بانکداری بریتانیا بود. همچنین این بانک اعلام کرد حدود شش میلیارد پوند از ارزش سرمایه‌گذاریهایش در بازار وام مسکن آمریکا از دست رفته است.

سی ام آوریل: اولین افت ارزش سالانه خانه در بریتانیا طی دوازده سال (یک درصد) به ثبت رسید.

نوزدهم ژوئن: اف بی آی بیش از چهار صد کارگزار سهام و بساز و بفروش را در ارتباط با تحقیقاتش در مورد کلاهبرداری یک میلیارد دلاری در بازار وام مسکن بازداشت کرد.

هشتم ژوئیه: اتاق بازرگانی بریتانیا بر اساس نظرسنجی از اعضای خود اعلام کرد که اقتصاد این کشور در ماههای آتی با خطر جدی رکود مواجه می‌شود.

سیزدهم ژوئیه: موسسه اعطای

وام «ایندی مک» آمریکا ورشکسته شد. این دومین ورشکستگی بزرگ تاریخ آمریکا بود.

چهاردهم ژوئیه: بعد از بروز نگرانی هایی، مقامات مالی آمریکا برای نجات دو موسسه بزرگ مالی «فنی می» و «فردی مک» اقدام کردند. این دو نهاد مجموعاً پنج تریلیون دلار وام مسکن در اختیار داشتند یا تضمین کرده بودند.

سی و یکم ژوئیه: ارزش سالانه مسکن در بریتانیا با هشت درصد افت به پایین ترین رقم از زمان ثبت آمار در سال ۱۹۹۱ رسید.

سی ام اوت: آلیستر دارلینگ، وزیر خزانه داری بریتانیا، هشدار داد اقتصاد کشورش با بدترین بحران مالی طی شصت سال اخیر مواجه است.

پنجم سپتامبر: چندین خبر ناخوشایند اقتصادی از جمله رشد شش درصدی بیکاری در آمریکا سبب شد شاخص اصلی بورس لندن متحمل سنگین ترین زیان هفتگی از سال ۲۰۰۲ شود.

هفتم سپتامبر: آمریکا کنترل «فنی می» و «فردی مک» را به عهده گرفت. مقامات مالی آمریکا گفتند این دو موسسه بزرگ به دلیل در اختیار داشتن بخش زیادی از وامهای مسکن این کشور برای ثبات مالی تهدیدی اساسی هستند.

پانزدهم سپتامبر: بانک «لیمان برادرز» بعد از تحمل زیان سنگین و ناکامی در یافتن خریدار برای خود، اعلام ورشکستگی کرد. بسیاری از ناظران عقیده دارند تشدید بحران مالی بخاطر قصور دولت آمریکا در نجات این بانک بود.

در همین حال، بانک «مریل لینچ» پذیرفت توسط «بانک آمریکا» به مبلغ

پنجاه میلیارد دلار خریداری شود.

شانزدهم سپتامبر: بانک مرکزی آمریکا اعلام کرد برای نجات «آی ای جی» بزرگترین شرکت بیمه این کشور، هشتاد و پنج میلیارد دلار در اختیارش می گذارد و در عوض هشتاد درصد از سهام آن را می گیرد.

هفدهم سپتامبر: بانک «لویدز» در معامله ای دوازده میلیارد پوندی «اچ باس» بزرگترین ارائه دهنده وام مسکن در بریتانیا را خرید.

بیست و پنجم سپتامبر: در بزرگترین ورشکستگی بانکی در آمریکا، بانک «واشنگتن میوچال» که ارزش دارایی آن به بیش از سیصد میلیارد دلار می رسید، به بانک «جی پی مورگان» واگذار شد.

بیست و هشتم سپتامبر: با گسترش بحران مالی در اروپا، مقامات فرانسه، هلند، بلژیک و لوکزامبورگ به نجات بانک «فورتیس» شتافتند. یک روز بعد، موسسه ارائه وام مسکن «بردفورد اند بینگلی» ملی اعلام شد. در ایسلند نیز دولت کنترل سومین بانک بزرگ این کشور را به دست گرفت.

سوم اکتبر: مجلس نمایندگان آمریکا طرح هفتصد میلیارد دلاری نجات موسسات مالی را تصویب کرد. در بریتانیا نیز سقف تضمین سپرده مردم در بانکها به پنجاه هزار پوند افزایش یافت.

ششم اکتبر: آلمان از طرحی پنجاه میلیارد یورویی برای نجات یکی از بانکهای بزرگ این کشور خبر داد. یک روز بعد ایسلند کنترل دومین بانک بزرگ این کشور را به عهده گرفت.

هشتم اکتبر: دولت بریتانیا از طرحی پنجاه میلیارد پوندی برای نجات

بانکهای این کشور خبر داد. همچنین بانک مرکزی آمریکا، انگلستان، اروپا و چند کشور عمده جهان نرخ بهره را کاهش دادند.

دهم اکتبر: با وجود کاهش نرخ بهره و تزریق نقدینگی، بازارهای بزرگ سهام جهان متحمل زیان سنگینی شدند.

چهاردهم اکتبر: دولت آمریکا از طرحی ۲۵۰ میلیارد دلاری برای نجات بانکها از طریق سهام آنها خبر داد.

پانزدهم اکتبر: آمار خرده فروشی در آمریکا نشانگر افت اعتماد مصرف کنندگان و سرایت بحران مالی به سایر بخشهای اقتصاد بود.

بیست و چهارم اکتبر: بنا به اداره ملی آمار، بریتانیا در شرف رکود قرار دارد. آمار نشان می داد رشد اقتصادی برای اولین بار طی شانزده سال کاهش داشته است.

سی ام اکتبر: بانک مرکزی آمریکا به امید جلوگیری از بروز رکود اقتصادی نرخ بهره را از ۱.۵ درصد به یک درصد کاهش داد.

ششم نوامبر: بانک مرکزی انگلستان نرخ بهره را از ۴.۵ به ۳ درصد کاهش داد که پایین ترین رقم از سال ۱۹۹۵ است.

نهم نوامبر: دولت چین از یک طرح ۵۸۰ میلیارد دلاری برای نجات اقتصاد از افتادن در ورطه رکود خبر داد.

سیزدهم نوامبر: دولت آلمان، بزرگترین صادرکننده جهان، اعلام کرد اقتصاد این کشور دچار رکود شده است. جورج بوش، رییس جمهور آمریکا، گفت نظام مالی دنیا نیاز به اصلاحات و مقررات تازه دارد ولی از سرمایه داری بازار آزاد دفاع کرد.

کاهش قیمت نفت و چالش های روسیه

کاهش سریع قیمت نفت در ماه های گذشته افزون بر پیامد های اقتصادی، بر فضای سیاسی روسیه هم اثر گذاشته است؛ رهبران روسیه اکنون با رکودی اقتصادی روبرو شده اند که به تدریج خاطره خوش سال های رونق در ریاست جمهوری ولادیمیر پوتین را از ذهن آنان می زداید. این آثار از چشم ناظران خارجی هم پنهان نمانده است زیرا اگر تنها یک عامل اجازه داده باشد تا روسیه موقعیت خود را از یک ابرقدرت

سقوط کرده پیشین به یک بازیگر کلیدی در صحنه دیپلماسی و دنیای تجارت تغییر دهد، آن عامل بهای نفت بوده است.

در حالی که این کشور هنوز بخت بلندش را که در قالب میلیارد ها دلار به سویش سرازیر می شد باور نکرده بود، با کاهش غیر منتظره قیمت نفت روبروست که تا چند ماه پیش قابل تصور نبود؛ عاملی که احساس خوشبختی را به بار آورده بود در حال از بین رفتن است و گردانندگان

سیاست در کرملین به تدریج احساس می کنند که ممکن است تغییر آنها را هم تحت تاثیر قرار دهد.

روسیه در ده سال گذشته هم از نظر اجتماعی و هم از نظر اقتصادی شاهد تغییرات وسیعی بود است. در نتیجه این دگرگونی ها روابط روسیه با سایر کشور های جهان هم دچار تغییر شده است و در زمینه های تازه ای قدرت خود را جانشین زمینه های سنتی قدرت خود کرده است.

برای آن آماده شویم. هم به لحاظ اخلاقی و هم سازمانی و هم مالی و حتی از نظر سیاسی. همه ما مسوولیت داریم با کمترین خسارت در اقتصاد و از آن هم مهمتر با کمترین ضرر به شهروندانمان از این زمان سخت عبور کنیم.»

منتقدان سیاسی آقای پوتین به اندازه او مطمئن نیستند. ولادیمیر میلوف در سال های آغازین ریاست جمهوری پوتین معاون وزیر نفت بود و حالا به گاری کاسپاروف پیوسته است که از منتقدان کرمین است.

به نظر می رسد آقای میلوف فرصت تغییر را احساس کرده است. آقای میلوف می گوید:

«ما هم اکنون فرصتی را می بینیم که در نتیجه شکست سیاست های آقای پوتین به دست آمده است. سیاست هایی که به بیشتر شدن بحران اقتصادی نسبت به آنچه در آغاز به نظر می رسید انجامیده است.»

آقای میلوف همچنین می افزاید: «فرصتی به دست آمده که در آن می

توانیم به مردم نشان دهیم که برای بهتر شدن زندگی و دستیابی به رفاه بیشتر به یک جابجایی سیاسی نیاز دارند.»

در مناطق استخراج نفت، پمپ ها هنوز به سرعت کار می کنند اما آنچه آن ها از زیر زمین خارج می کنند به قیمتی کمتر از آنچه تا چند ماه پیش به فروش می رسید روانه بازار می شود.

خوشبختی آینده روسیه و احتمالاً تحولات سیاسی آینده آن به قیمت نفت گره خورده است: چه در جهت ثروتمند تر شدن، یا فقیر تر شدن.

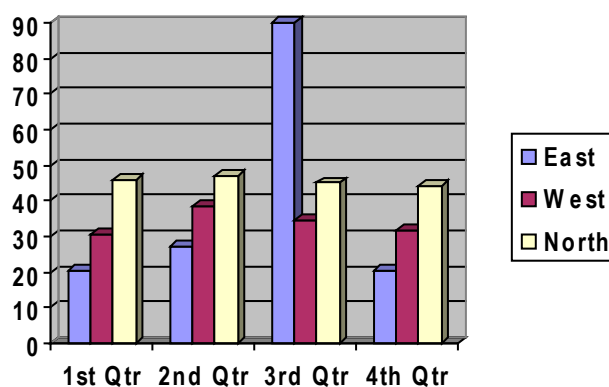
مانند پلی که در شهر پرم در منطقه نفتی اورال در حال ساخته شدن است.

در جاده ای در حاشیه شهر پرم یک سوی جاده را کلبه هایی محقر پوشانده و در برابر آن درختان همه جا را فرا گرفته اند.

بر فراز آن ها مجتمعی آپارتمانی ساخته شده در قرن بیستم و در زمان شوروی سابق قرار دارد.

در روشنایی اندک ساعت تقریباً نه صبح تنها نقطه روشن یک کارگاه ساختمانی بود.

یکی از کارگران به نام الکساندر امیدوار است بحران به اجرای پروژه

ضربه نزنند. او می گوید: «من فکر نمی کنم آنها این پروژه را متوقف کنند. پروژه های دیگر ممکن است متوقف شوند اما این یکی نه.»

ولادیمیر پوتین، مردی که دوران رونق را رهبری کرد در حالی در آغاز این ماه در یک برنامه زنده تلویزیونی به پرسش ها پاسخ می داد که به عقیده ناظران کمتر از گذشته قاطع به نظر می رسید، اما می کوشید به ملت روسیه اطمینان خاطر دهد.

آقای پوتین گفت: «این دوره سختی برای اقتصاد جهان خواهد بود و همچنین برای اقتصاد ما و ما باید

ولادیمیر سلزنیو یکی از مدیران منطقه نفتی در سیبری و ناظر حمل و نقل می گوید: «خیلی چیزها در ده سال گذشته تغییر کرده است. استانداردهای تولید ما بهتر شده است. استاندارد زندگی مردم هم در اینجا بالاتر رفته است. نفت تنها چیزی است که ما در اینجا داریم و زندگی مردم به آن وابسته است.»

در غرب سیبری که دودکش ها و مخازن پالایشگاه ها چشم انداز وسیع آسمان آن پر کرده، در مسکو، واگیت آلکپروف رییس بالاتر ولادیمیر و رییس شرکت «لوک اویل» تاکید می کند که هیچ کس این تغییر و تنزل سریع قیمت نفت را انتظار نداشت. او می گوید: «هیچ کس انتظار نداشت قیمت ها سقوط کند. قیمت در ماه ژوئن بیش از صد و چهار دلار در هر بشکه بود و در دسامبر قیمت ها به کمتر از چهار دلار رسید. حتی بد بین ترین ناظران هم چنین تحولی را پیش بینی نمی کردند.»

در «نمایشگاه میلیونرها» در مسکو، نمایشگاه

محصولات لوکس که برای برگزاری در سال ۲۰۰۸ برنامه ریزی شده بود، شرکت برگزار کننده حضور بازدیدکنندگان را یک پدیده شگفت انگیز می خواند.

اما در سایر بخش های اقتصاد مثل آژانس های مسافرتی و رستوران ها و ارائه دهندگان خدمات تلفن همراه، فروشندگان در فقدان مشتری با صحبت با یکدیگر وقت کاری خود را می گذرانند.

هزینه های عمومی و پروژه هایی وجود دارد که شرکت های نفتی برای آن ها هزینه می کنند. پروژه هایی

به سوی شرق: تغییر مرکز اقتصادی جهان

اشاره:

متن در پی برگردان سخنرانی استیفن گرین رئیس گروه HSBC در کنفرانس فدراسیون صنایع بریتانیا - ۲۴ نوامبر ۲۰۰۸ - در زمینه بحران کنونی جهان است که به لحاظ اهمیت آن ارائه می شود.
فصلنامه

گزینه دیگر یعنی فروپاشی کامل نظام مالی قابل تصور نبود. بجای تحجر فکری چاره جویی عملی مورد توجه قرار گرفت و باید به همه دولت ها و دولت خودمان بدلیل اقدام قاطع و تمام عیار در سیاست های چاره جویانه خود تبریک گفت.

حمایت از نظام های مالی به انضمام اقدام بانکهای مرکزی در کم کردن نرخ بهره و ایجاد مشوق های مالی قاعداً باید از سقوط رکود به مرحله قحطی جلوگیری کند.

از حضرت سلیمان نقل شده است که یکی از خادمان خود را مامور کرده بود هنگام حوادث خوش آیند و همچنین بروز اتفاقات تلخ در گوش او مکرر زمزمه کند که این نیز بگذرد. گرچه دردناک است ولی این نیز بگذرد. البته وقتی بحران برطرف شد نباید اوضاع به شرایط اولیه قبل از بحران بازگردد. من می خواهم چهار نکته

اعتقاد راسخ دارم که سیاست های چاره جویانه بین المللی بیش از پیش ریشه ای، بیش از پیش هماهنگ و بطور کلی مناسب است.

تخفیف های مکرر قابل توجه در نرخ بهره پول که حاصل نگرانی کمتر مسئولین به نتایج تورمی آن بود همراه با تزریق حجم وسیعی از نقدینگی کمک کرد تا جریان اسکناس و اوراق بها دار بین بانک ها در بازار روان تر شود.

از طرفی دولت ها دخالت کردند تا تعدادی از بانک ها و بعضی نهادهای مالی حیات نوبخشند، که در این گونه موارد به عنوان آخرین چاره یا مالک تمام عیار و یا سهامدار بخشی از این گونه موسسات شدند. مطمئناً این تصمیم گیری همانقدر برای دولت ها ناخوشایند بود که برای بخش خصوصی ولی بدون شک تصمیم صحیحی بود.

جناب رئیس، سروران من، خانم ها و آقایان صبح بخیر
این همایش در دوران سختی برای جهان، بریتانیا و تجارت بریتانیا برگزار می شود. ما اکنون ایامی را می گذرانیم که به روشنی نشانگر بدترین بحران مالی جهان از سال ۱۹۲۹ میلادی تا کنون بوده و احتمالاً پیچیده ترین آن در تاریخ است. بعلاوه این بحران در حال حاضر ساختار اقتصاد های زیادی را که یا در حال رکودند و یا بسوی رکود در حرکت تحت تاثیر قرار داده است که البته شامل اقتصاد بریتانیا نیز می شود.

بنابراین همانطور که نخست وزیر اخیراً اشاره کرد چالش اصلی تشریک مساعی برای تخفیف آثار رکود و خنثی کردن هرگونه خطر حرکت دوکی شکل پائین رونده اقتصاد بطرف قحطی و تبعات خطرناک آن برای جهان امروز است.

ارز نخیره جهانی یعنی دلار آمریکا سرمایه گذاری نموده اند. این سرمایه گذاری ها تبعاتی نیز داشت. کاهش ارزش املاک در آغاز دهه، نهادهای سرمایه گذاری را ناگزیر کرد از این بازار خارج شده و بجای آن به سرمایه گذاری با درآمد ثابت روی آور شوند. اما بازدهی بازار های سهام به میزان قابل ملاحظه ای پایین رفت و در نتیجه مازاد نقدینگی بازارهای نوظهور را به خود جذب کرد بطوری که بیش از ۵۰ درصد از بدهی

مصرف کننده بخصوص آمریکا و همچنین بریتانیا و تعداد دیگری از اقتصادهای غربی می باشد و ضلع دیگر این مثلث شامل کشورهای است که می توان آن ها را کشورهای کارگاهی توصیف کرد که بطور عمده شامل بازارهای نوظهور با رشد سریع می باشند و طیف وسیعی از کالا را برای مصرف غرب تولید می کنند. این مثلث در ضلع سوم با کشورهای تکمیل می گردد که تامین کننده منابع می باشند یعنی اقتصادهایی که با برخورداری از

اساسی در مورد این که شرایط و محیط جدید بعد از بحران چگونه خواهد بود و یا چگونه باید باشد را یادآوری کنم. اول باید قبول کنیم که اغتشاش اخیر نتیجه جابجایی اساسی مرکز جاذبه اقتصاد جهانی می باشد، حرکتی که به فراسوی نسل آینده نیز ادامه خواهد داشت و به اعتقاد من تحت تاثیر بحران فعلی منحرف نخواهد شد، زیرا بحران جاری حاکی از عملکرد نیروی محرکه وسیع تری می باشد. نیروئی که اقتصاد جهانی را در نیم قرن آتی به میزان نیم قرن گذشته تغییر خواهد داد. این نیرو بخشی از جابجایی اساسی اقتصادی است که موجب تغییر شکل دنیای فعلی و بوجود آمدن بازار نوین جهانی در قرن ۲۱ خواهد شد.

این جابجایی اقتصادی پدیده جدیدی نیست. در دو سده گذشته مرکز جاذبه اقتصاد جهانی حول محور نظامهای اقتصادی غرب و اخیراً بخصوص آمریکا بوده است. امروزه کشورهای (G۷) بیش از نیمی از ثروت جهان را به خود اختصاص داده اند در حالیکه فقط ۱۱ درصد از جمعیت جهان را دارا می باشند.

در دو دهه اخیر حاکمیت اقتصادی جهان صنعتی با ظهور اقتصادهای بازار محور بخصوص در آسیا به چالش کشیده شده است و در آسیا پرجمعیت ترین کشورهای جهان یعنی چین و هندوستان پیشرو می باشند. رشد سریع این کشورها منافع خیره کننده ای برای بشریت از طریق ایجاد و توزیع ثروت بین صدها میلیون نفر به ارمغان آورده است. در بیست و پنج سال اخیر نسبت جمعیت جهان که در فقر بسر می برد از یک سوم جمعیت کل جهان به کمتر از ۲۵ درصد نزول کرده است.

حاصل رشد سریع نظام های اقتصادی جهان پیدایش نظامی است که احتمالاً آن را می توان مثلث اقتصاد کلان نامید. این مثلث در یک ضلع شامل کشورهای

خزانة آمریکا در حال حاضر در دست سرمایه گذاران خارجی است و چین در سال جاری به عنوان بزرگترین کشور طلبکار از ژاپن پیشی گرفته است.

بدینترتیب ملاحظه می شود که سرمایه گذاران پول خود را به اوراق قرضه متکی به رهن انتقال دادند که به نظر می رسد شرایط دلخواه آن ها یعنی بازدهی بالا با ریسک «بظاهر» محدود هم سو بوده و این اقدام به نوبه خود منجر به رشد قابل ملاحظه در اوراق قرضه گردید و اندازه قابل توجهی الگوی اعتباری بانک ها را تغییر داد. در سال ۱۹۹۰ میلادی فقط ۱۰ درصد از رهنی ها در آمریکا از پشتیبانی اوراق قرضه برخوردار بودند که این میزان در سال ۲۰۰۷ به ۷۰ درصد رسید.

منابع سرشار هیدروکربن و سایر مواد توانسته اند در سال های اخیر قیمت های گزافی را تحمیل کنند.

کالای مصرفی خریداری شده در غرب، ساخته شده در شرق، با استفاده از منابع کشورهای که سرشار از مواد اولیه می باشند.

اگرچه این مثلث موفق شد در دهه های اخیر اقتصاد جهانی را از رشد چشم گیری برخوردار نماید ولی چون فاقد ثبات ذاتی بود در نهایت موجب پیدایش عدم توازن مالی در حوزه های مختلف شده است که محور اصلی بحران جاری را شکل می دهد.

کشورهای کارگاهی و تامین کنندگان منابع خام به سپرده های هنگفتی دست یافته اند که بخش عظیم آن را بصورت

حجم فراگیر نقدینگی در دسترس به انضمام جستجو برای بازدهی بیشتر موجب پیدایش نسبت های روزافزون ریسک/بازدهی شد و سرمایه داران مقیاس های موجود را که خود رو به

به «فین» کردن منجر شود.

رکود غرب هم تاثیر مستقیم خواهد داشت و هم غیر مستقیم. برای مثال در کشورهای کارگاهی مستقیماً موجب کاهش تقاضا می گردد. برای اثبات این

حاصل رشد سریع نظام های اقتصادی جهان پیدایش نظامی است که احتمالاً آن را می توان مثلث اقتصاد کلان نامید. این مثلث در یک ضلع شامل کشورهای مصرف کننده بخصوص آمریکا و همچنین بریتانیا و تعداد دیگری از اقتصاد های غربی می باشد و ضلع دیگر این مثلث شامل کشورهایی است که می توان آن ها را کشورهای کارگاهی توصیف کرد که بطور عمده شامل بازارهای نوظهور با رشد سریع می باشند و طیف وسیعی از کالا را برای مصرف غرب تولید می کنند.

افزایش بودند بصورت مضاعف افزایش می دادند.

این پول ارزان در آمریکا علاوه بر این که موجب رونق تقاضا و افزایش قیمت مسکن شد مصرف کنندگان و بانک ها را تشویق کرد «دست و بال خود» را بازتر کرده و بدین ترتیب به پیدایش زمینه ای مناسب برای ایجاد حبابی حجیم کمک کنند.

شرایط پولی آسان در آمریکا و بسیاری از کشورهای تازه به رشد رسیده جهان این معجون مسموم را قدرت بیشتری بخشید. مسلم بود که این حباب خواهد ترکید و همچنان که اکنون همه ما دچار درد سر خمار آن شده ایم.

با وجود این مهم است که تشخیص دهیم که این جابجایی اساسی اقتصادی بطرف بازارهای نوظهور همچنان ادامه خواهد داشت.

ریسک کاهش رشد در کوتاه مدت در بازارهای نوظهور وجود دارد. رکود موجود در بسیاری از اقتصادهای غرب ناگزیر صادرات بازارهای نوظهور را تحت تاثیر قرار می دهد. ممکن است دیگر مثل معروف وقتی آمریکا عطسه می کند آسیا دچار سرماخوردگی می شود حقیقت خود را از دست داده باشد و فقط

امر فقط کفایت به هزینه حمل و نقل نگاه کنید که امسال برای بعضی کالاها تا ۹۰ درصد کاهش داشته است و هم بصورت غیرمستقیم وقتی تامین کنندگان منابع تحت تاثیر کاهش تقاضا برای انرژی و سایر کالاها قرار می گیرند کاهش قیمت نفت و سایر کالاها از نرخ های بی سابقه به روشنی بیانگر این واقعیت است.

اما اصول و مبنای دراز مدت تحت تاثیر بحران اقتصادی قرار نگرفته اند. رشد سریع در بازارهای نوظهور لااقل برای یک نسل دیگر ادامه خواهد داشت چه تعداد بیشتری وارد بازار خواهند شد که خود موجب رشد سریع تقاضا برای سرمایه گذاری و مصرف خواهد شد و ضمناً تضمین می دهد که کاهش اخیر قیمت های مواد اولیه دوامی نخواهد داشت.

اوائل ماه جاری نخست وزیر از انتظار دو برابر شدن رشد اقتصاد جهانی در بیست سال آینده صحبت کرد. ولی اقتصاد کشورهای با نرخ های متفاوتی رشد می کند و سهم بازارهای پیشرفته و نوظهور از اقتصاد جهانی بطور اساسی متفاوت به نظر می رسد. براساس آخرین آمار بانک جهانی کشورهای با درآمد بالا (سرانه GDP بالاتر از ۱۱۰۰۰ دلار) بیش

از ۶۰ درصد از اقتصاد جهانی را دارا می باشند. چنانچه نرخ های رشد امروز را در اقتصاد های نوظهور و با درآمد بالاتر تسری دهیم تا دو دهه دیگر اقتصاد جهانی دو برابر خواهد شد ولی سهم کشورهای با درآمد بالا فقط کم تر از نیمی از اقتصاد جهانی خواهد شد، و از رشد ۶۰ هزار میلیارد دلاری حدود ۴۰ هزار میلیارد دلار یعنی دو سوم آن از اقتصاد های نوظهور حاصل خواهد شد.

این یک جابجایی عمده است. می بینید که چگونه محور اقتصاد جهانی بطرف شرق در حرکت است. و اگر اخیراً از شانگهای، بانکالور و یاهانوی دیدن کرده باشید عملاً این رشد را جلوی چشم خود دیده اید.

در ذهن من فقط یک ریسک واقعی در این پیش بینی وجود دارد و آن رشد و شیوع سیاستهای حمایتی در نتیجه تحمل تبعات سخت رکود توسط مردم و نظام های اقتصادی می باشد. بدون در نظر گرفتن موضع گیری های متظاهرانه بعضی از سیاستمداران در بعضی کشورها بر این باورم که سیاست های حمایتی هیچگاه از مرحله شعار بعمل در نخواهند آمد. تا چه حد این نظر صائب باشد ندانم. باید اضافه کنم که بریتانیا با برخورداری از سابقه ای طولانی در سیاست درهای باز از این قاعده مستثنی خواهد بود در سال های اخیر ما دارای سنتی شرافتمندانه و مورد تأیید دو حزب در باز نگاه داشتن درهای کشور به جهان بوده ایم.

نکته دوم اینکه باید دقیق باشیم و از نتیجه گیری های غلط از آنچه که اتفاق افتاده پرهیز کنیم. البته درس های متعددی برای بانک ها، ناظرین، موسسات ارزیابی، سرمایه گذاران و وام گیرندگان وجود دارد.

بانک ها بیشتر مشتاق و متکی به ارائه پروژه های اعتباری کلی شدند و ناظرین نیز توجه کافی به مدیریت نقدینگی در بانک ها ننمودند. موسسات ارزیابی به منظور دست یافتن به نرخ های بالا

توجه خاصی به نوآوری های ساختاری محصول نموده که بطوریکه بعداً مشخص شد توان موفقیت در آزمون عدم نقدینگی را از دست دادند. سرمایه گذاران بدنبال سودآوری بیشتر معیار معروف «بهتر از آنستکه واقعیت داشته باشد» را زیر پا گذاشتند و وام گیرندگان در بسیاری از

به روزهایی که کلیه عملیات واسطه گری مالی بانک ها در تزارنامه سالانه منعکس می شد نه مقدور است نه مطلوب. استفاده از چنین روشهایی در اقتصاد مدرن بطور ذاتی ناکارآمد است. بازارهای سرمایه چهارسوهای نظام سرمایه داری می باشند که تامین کنندگان و استفاده کنندگان

دست آوردهای فوق العاده بازار آزاد را در چند دهه اخیر بخاطر داشته باشیم که این جریان آزاد سرمایه نیز بخش مهمی از بازار می باشد. این موفقیت ها کمک کرده تا میلیون ها انسان خود را از فقر نجات دهند، سطح زندگی خود را بالا برند و برای خود امکانات جدیدی خلق کنند.

چنانچه نرخ های رشد امروز را در اقتصاد های نوظهور و با درآمد بالاتر تسری دهیم تا دو دهه دیگر اقتصاد جهانی دو برابر خواهد شد ولی سهم کشورهای با درآمد بالا فقط کم تر از نیمی از اقتصاد جهانی خواهد شد، و از رشد ۶۰ هزار میلیارد دلاری حدود ۴۰ هزار میلیارد دلار یعنی دو سوم آن از اقتصاد های نوظهور حاصل خواهد شد.

مواقع تسلیم و سوسه منفعت آنی شدند که به آسانی توسط وام دهندگان عرضه می شد.

از سرمایه با یکدیگر مواجه می شوند. همچنان که بازارهای سرمایه بدون مرز می باشند باید قبول کنیم که اقتصادهای مالی نیز به نحو تفکیک ناپذیری با هم پیوند خورده اند.

بنابراین درست است که درسهای مهمی باید آموخته شود، من جمله اشتیاق کمتر توسط بانک ها و وام گیرندگان، تکیه کمتر روی ارائه وام های بزرگ توسط بانک ها، احتراز از پیچیدگی محصول که جوابگوی هیچ نیاز واقعی نیست، واقع گرائی در مورد بازگشت سرمایه و دوری از ملاحظات کوتاه مدت توسط سرمایه گذاران، و بالاخره واقع گرائی در مورد امکان و توان بازپرداخت توسط وام گیرندگان. البته نکات بسیار تکنیکی نیز وجود دارد که باید در حوزه عمومی به آن ها پرداخت. برای مثال در حوزه حسابرسی حساب داری «ارزش مناسب» و کاربری آن در بازار که عملاً با شکست مواجه شده است باید آثار و تبعات خود را در سیاستگزاری ها داشته باشد. این مسائل به انضمام سایر مسائل مانند مقررات کفایت سرمایه و مدیریت مالی آینده نگر نیاز به بحث و تبادل نظر دقیق در ماه ها و سال های آینده دارد.

بدین ترتیب هیچ جایگزین عملی برای نظام بازار وجود ندارد و علی رغم فراوانی مقالات در مورد «پایان سرمایه داری» و بدخواهی بعضی موسسات که سمبل سرمایه داری استفاده کننده از پول مالیات دهندگان می باشند، نباید هیچگاه فراموش کنیم که وجود بازار پیش شرط لازم برای بر خورداری از نظام اقتصادی مدرن، موفق و سرزنده می باشد. نظام کامل نیست. دولت ها در گذشته ناگزیر به دخالت در بازار شده اند و مجدداً نیز ناگزیر خواهند بود ولی علی رغم تمام مسائل و مشکلات موجود با استفاده از گفته چرچیل در مورد دموکراسی باید اذعان داشت که بدترین نظام سرمایه داری و بازار آزاد است، البته به استثنای

اما بازار آزاد بدلیل این که اعتماد از بین رفته مورد اتهام قرار گرفته است. نظام بازار و نظام سرمایه داری در اصل حول محور اعتماد بنا شده اند و این در هیچ جا به اندازه بانکداری مصداق ندارد. لفظ کردیت «credit» یا اعتبار مشتق از ریشه لاتین به معنی باور داشتن است بنابراین هر وقت صحبت از بحران اعتبار می کنیم در واقع صحبت از بحران اعتماد است که این مرا به نکته سوم هدایت می کند.

اگر قرار باشد ما اعتبار و اطمینان را به بازارهای مالی بازگردانیم باید سوالی را پاسخگو باشیم که ذاتاً اخلاقی است. اطمینان و اعتماد را نه می توان یکشنبه بازگرداند و نه می توان آن را با شانناژ برقرار کرد. در واقع مراحل بازآفرینی بایستی با قبول و توجه به بعد اخلاقی بحران اخیر آغاز شود. بنظر می رسد که ما خواه نا خواه و به تدریج قبول کرده ایم که ارزش آن چه را که انجام می دهیم بطور کامل توسط بازار با رعایت مقررات و قانون قرارداد مرزبندی شده است. اگر بازار تحمل کند، اگر قانون اجازه دهد، اگر مقررات ممکن سازد حتماً کار ما درست است.

در حالیکه همه ما می دانیم که چنین نیست باید همه تصدیق کنیم (هیات مدیره- مدیران و صاحبان) که ارزش ها

چرچیل: در مورد دموکراسی باید اذعان داشت که بدترین نظام سرمایه داری و بازار آزاد است، البته به استثنای تمام نظام هایی که تاکنون مورد استفاده قرار گرفته اند!

ولی بهمین میزان درسهای مهمی وجود دارند که نباید آموخت.

تمام نظام هایی که تاکنون مورد استفاده قرار گرفته اند! قابل توجه است که در دوران این بحران

بیشتر از دست آورد هائی است که در پناه حداقل های قانونی حاصل می شوند و بعلاوه ارزش ها در نهایت باید به سنجه

بازگشت به گذشته و برچیدن بازار سرمایه و عدم استفاده از اوراق بهادار نه ممکن است نه مطلوب. همچنین بازگشت

ارزش یعنی ارزش پایدار پاسخگو باشند. مدیریت بهتر ریسک پذیری، مقررات جامع تر، طبقه بندی مسئولیت های مدیران در قانون شرکت همگی ضروری می باشند ولی نمی توانند بدون حمایت ارزش های فرهنگی موفق باشند. به عنوان فرد نباید رفتار خود را صرفاً با مقررات قانونی کنترل کنیم. ما معیارهای رفتاری خاص خود را داریم و براساس آن خود را جوابگو می دانیم. ما مسئولیت اعمال خود را قبول می کنیم. شرکت ها نیز باید چنین کنند. در شرکت ها کجا این مسئولیت آغاز می شود؟ در سطح هیات مدیره؟ البته. وظیفه هیات مدیره است که فرهنگ اخلاق کار را در سراسر سازمان گسترش دهد که البته این امر هیچوقت به حد کمال نخواهد رسید. بنظر می آید در حال حاضر این معیار فقط برای بانک ها مصداق داشته باشد ولی در واقع برای تمام فعالیت های تجاری و در تمام ایام کاربری دارد.

همانطور که می دانید خبر خوش آن که اکثریت کثیری از همکاران من تا آنجا که من اطلاع دارم این چنین می خواهند. خود را در آینه بنگرند و احساس اطمینان کنند که به مسئولیت های خود پایبند هستند. هیات مدیره و مدیرانی که چنین چالشی را جدی گرفته باشند می دانند که راه برای آن ها همچنان باز است.

یکی از جهات خاص این موضوع در رابطه با بازارهای مالی که به حق جلب توجه کرده است مساله پاداش هاست.

پیدایش مشوق های غیر سالم که حامی تصمیم گیری های کوتاه مدت و ریسک بیش از حد است نباشد. انجام این کار به سادگی میسر نمی باشد. یادمان نرود که

در چشم انداز جهانی عدم توازن که در نتیجه مثلث اقتصاد کلان مصرف کننده، کارگاهی، تامین کنندگان منابع حاصل شده است باید به نحوی حل شود. دنیا نمی تواند متکی به مصرف کنندگان شدیداً بدهکار بازارهای پیشرفته باشد تا خود به خود بتواند با گرایش پس انداز کردن در بسیاری از بازارهای نوظهور توازن برقرار کند.

بعضی از این عدم توازن ها بین المللی و بعضی دیگر ملی می باشند.

در چشم انداز جهانی عدم توازن که در نتیجه مثلث اقتصاد کلان مصرف کننده، کارگاهی، تامین کنندگان منابع حاصل شده است باید به نحوی حل شود.

دنیا نمی تواند متکی به مصرف کنندگان شدیداً بدهکار بازارهای پیشرفته باشد تا خود به خود بتواند با گرایش پس انداز کردن در بسیاری از بازارهای نوظهور توازن برقرار کند.

مصرف کننده در بازارهای پیشرفته مانند بریتانیا باید تراز حساب های شخصی خود را از نو توازن بخشد و بیاموزد که کمتر قرض کند و بیشتر پس انداز کند. مصرف کنندگان بریتانیا در زمره بیشترین بدهکاران دنیا می باشند. ما می دانیم که نمی توانیم به این وضع ادامه دهیم وقتی که به تغییر رنگ آمیزی جمعیت در جوامع غربی نظر می کنیم و نیازهای بازنشستگی آن ها را برآورد می کنیم نیاز به ایجاد تغییر کاملاً مشهود می شود. از طرف دیگر ملت هائیکه از پس انداز استثنائی برخوردارند باید تقاضای داخلی را تشویق نمایند تا مازاد حساب های جاری را کاهش دهند.

باید بخاطر داشته باشیم که مازاد حساب جاری همانقدر برای کینز مساله بود که کسری حساب جاری. کینز معتقد بود که هم ساز شدن با کشورهای دارنده مازاد حساب جاری حجیم و ثابت مشکل است و کسری طرف مقابل اگر تداوم یابد

کارکنان شرکت Lehman Brothers در حدود ۲۵ درصد شرکت را در مالکیت خود داشتند که علی الظاهر باید مشوق بسیار خوبی برای تداوم فعالیت شرکت می بود. هر بانک مسئولی این مساله را به جد مورد بررسی قرار می دهد.

باید بگویم که روش FSA که در بررسی تقاضاهای افزایش سرمایه ها نگاهی نیز به ساختار پاداش ها که ممکن است به شکل به سطح ریسک پذیری غیر قابل قبول برسد دارد در واقع روشی است پایبند به اصول که امروز مورد نیاز می باشد.

چهارم و نهایتاً چند کلمه، با اجازه، درمورد معضلات سیاست گذاری که همه ما با آن مواجه هستیم و آن تعارض بین الزامات کوتاه مدت برای حداقل رساندن رکود و نیاز دراز مدت به مطابقت با دنیای متفاوتی می باشد که تا ۲۰ سال آینده با آن رو به رو خواهیم بود. در کوتاه مدت کینز تجدید حیات کرده است.

مصرف کنندگان بریتانیا در زمره بیشترین بدهکاران دنیا می باشند. ما می دانیم که نمی توانیم به این وضع ادامه دهیم وقتی که به تغییر رنگ آمیزی جمعیت در جوامع غربی نظر می کنیم و نیازهای بازنشستگی آن ها را برآورد می کنیم نیاز به ایجاد تغییر کاملاً مشهود می شود.

یک بار دیگر با استفاده از کلام نیکسون اکنون همه ما کینزی هستیم. استفاده از راه حل کینز برای رونق بخشیدن به اقتصاد، مقابله با رکود و جلوگیری از خطرات بدتر

در این باره باید بگویم واضح است که باید روی این موضوع با فوریت تمام کار شود تا مطمئن شویم که ساختار پرداخت ها در صنعت بانکداری موجب

پیوسته موجب بروز بحران مالی خواهد شد.

موجب خوشوقتی است که بعضی از کشورهای مهم پاسخگو می باشند بخصوص چین که در هفته پیش یک بسته ۵۸۶ میلیارد دلاری، به عنوان مشوق مالی اعلام کرد.

بهر حال رسیدن به موازنه صحیح تا اندازه ای خود به خود جریان می یابد به شرطی که اطمینان حاصل کنیم که بازار مالی از ثبات بیشتری برخوردار باشد و از زیاده روی بپرهیزد.

یکی دیگر از اجزای کلیدی سیاست آموزشی و تنوع مهارت های جمعیت

در دراز مدت مصرف کنندگان غربی باید بیشتر پس انداز کنند و مصرف کنندگان شرقی بیشتر هزینه کنند.

سال گذشته بهره حساب های پس انداز فردی در بریتانیا کمی زیر ۳ درصد بود در حالیکه نرخ سپرده چینی ها بیش از ۱۰ برابر آن بود. مصرف کنندگان غربی باید در دراز مدت بیشتر پس انداز کنند، در حالیکه مصرف کنندگان شرقی باید بیشتر هزینه کنند. در این زمینه فرصت های مغتنمی برای شرکت های عمومی انگلیسی وجود دارد.

احتمالاً باید در سطح اقتصاد کشورها تغییرات ساختاری دیگری روی دهد. من فکر می کنم باید در بریتانیا به توازن بین بخشی اقتصاد نگاه کنیم. رشد بخش خدمات مالی در سال های اخیر سرعت غیر عادی داشته و این رشد سریع مسلماً با رشد سریع بدهی مصرف کننده در رابطه است. ولی راه ایجاد رشد دراز مدت در یک اقتصاد اینگونه نیست. شاید در اتاق معاملات بانک ها مهندسان زیادی مشغول بوده اند. شاید اقتصاد بریتانیا بیش از حد متکی به خدمات مالی شده است. شاید نیاز داشته باشیم راهکارهایی برای ایجاد توازن مجدد در اقتصاد بریتانیا پیدا کنیم. پاسخ آسانی در این زمینه وجود ندارد. من حتی یک دقیقه هم تصور تجدید حیات مجدد برنامه ریزی با روشهای مرسوم سال های ۱۹۶۰ میلادی یا استفاده از سیاست دولت در زمینه «انتخاب برنده ها» را در سر نمی پرورانم. چنین روش بیوکراتیکی در مقابل اقتصاد جهانی که همچنان در حرکت و تکامل است شدیداً بلا اثر است.

غیرمسئول نیز نباشی؟ به نفع هیچکس نیست، نه مصرف کننده و نه بانک، نه دولت که بانک وامی را اعطا کند که منجر به زیان شود. بانک های مسئول به اعطای وام ادامه خواهند داد و بانک ها نیاز دارند با مشتریان در شرایط سخت چون در شرایط مساعد براساس روابط دورنگر و قابل دوام همکاری کنند.

تطبیق نیازهای واقعی کوتاه مدت با احکام دراز مدت مورد نیاز برای رشد پایدار جهانی در گذر بحران آزمایشی جدی است. برای نمونه اقتصاد کلان متوازن تر در سطح جهانی و همچنین در بریتانیا. این مشکل چالشی است برای همه ما: برای دولت برای تجارت و بخش مالی.

هیچ راه حل خلق الساعه ای وجود ندارد مسائل پیچیده ای وجود دارد که نباید سرسری گرفت. لازمه حل این مسائل بحث و مجادله و ملاحظات دقیق است که باید توسط نهادهایی چون CBI فدراسیون صنایع بریتانیا انجام گیرد و همچنان که درگیر این مسائل هستیم نیاز به تعمق متفکرانه، شرح و تفسیر و

می باشد. سلامت اقتصاد در دراز مدت مبتنی بر متغیرهای پیچیده و بهم پیوسته می باشد.

بطور کلی لازم است حرکت غیر قابل برگشت مرکز جاذبه اقتصادی جهان بطرف شرق و تبعات و عوارض آن همه ما چالش ها، ریسک ها و فرصتهایی را که بطور پیوسته بروز و ظهور می کنند بپذیریم. پاسخ آسان در دسترس نمی باشد. معضل سیاستگزاری حاضر این است که الزام کینز به ناچار و بحق در حال حاضر حاکم می باشد. اقتصاد هم اکنون در رکود است و انقباض سال آینده

تطبیق دادن نیازهای واقعی کوتاه مدت با احکام دراز مدت مورد نیاز برای رشد جهانی پایدار آزمایشی جدی است در گذر بحران. برای نمونه اقتصاد کلان متوازن تر در سطح جهانی و همچنین در بریتانیا. این مشکل چالشی است برای همه ما: برای دولت برای تجارت و بخش مالی.

مشاوره کارشناسانه داریم. اگر علاقمند به رونق اقتصادی در این کشور هستیم از یک چیز می توان مطمئن بود: چگونه باید در دنیای درحال تغییر اعمال تغییر کنیم. این دستور کار اصلی است.

با تشکر

شدید خواهد بود. ارقام تولید ناخالص داخلی GDP ضعیف و افت فروش امروز تبدیل به آمار اشتغال فردا خواهد شد. افراد واقعی شغل های واقعی را از دست می دهند. ما نباید شکی در مورد وجود چالش های آینده برای افراد، شرکت ها، بخش مالی و سیاستگزاران به خود راه دهیم.

بخش کوچکتری از این چالش مربوط به بانک ها می شود. چگونه در رکود به وام دهی ادامه دهی ولی وام دهنده

اخبار کوتاه اقتصادی

تلاش تازه اتحادیه اروپا برای مقابله با بحران اقتصادی

هند و کره جنوبی مانند آمریکا و کشورهای اتحادیه اروپا تدابیری را برای کمک به شرکت‌ها و افزایش فعالیت‌های اقتصادی خود اتخاذ و اعلام کرده‌اند و خبرهایی نیز در مورد اینکه دولت چین قصد اقدامات بیشتری برای کمک به رشد اقتصادی کشور را دارد، انتشار یافته است.

تحلیلگران مالی می‌گویند واکنش به خبر اتخاذ تدابیری برای متحرک کردن فعالیت‌های اقتصادی در آمریکا و کشورهای دیگر موجب افزایش قیمت سهام در سراسر جهان شده است.

این امیدواری که کنگره آمریکا برای نجات سه کارخانه مهم اتومبیل‌سازی این کشور - جنرال موتورز، فورد و کرایسلر - به زودی قانونی را تصویب خواهد کرد، نیز به رونق بازارهای مالی جهانی کمک کرده است.

خبرنگار بی بی سی در امور سیاسی می‌گوید بسیاری بر این عقیده‌اند که عدم حضور خانم مرکل در این جلسه نشانه دیگری از این است که آلمان با پیشنهادات اخیر برای فعال کردن و متحرک کردن اقتصاد کشورها موافق نیست. ولی سخنگوی رسمی گوردون براون می‌گوید بریتانیا همچنان به همکاری بسیار نزدیک با آلمان ادامه خواهد داد. در همین حال امروز در آغاز کار معاملات، قیمت سهام در بازارهای اروپایی رو به افزایش گذاشت. ارزش سهام شاخص‌های اصلی در لندن، پاریس و فرانکفورت بیش از ۶ درصد افزایش یافت. ولی متعاقباً ارزش این سهام در بازار لندن دو درصد کاهش پیدا کرد. پیشتر، در بازارهای آسیایی از جمله بازار بورس توکیو، هنگ کنگ، و سنئول قیمت سهام افزایش یافته بود.

نیکولا سارکوزی، رئیس جمهوری فرانسه و خوزه مانوئل باروسو، رئیس کمیسیون اروپا امروز (دوشنبه هشتم دسامبر، هجدهم آذر) در لندن با گوردون براون، نخست‌وزیر بریتانیا ملاقات و گفتگو می‌کنند.

هدف از این گفتگوها، هماهنگ کردن طرح‌هایی است که برای فعال و متحرک کردن اقتصاد اتحادیه اروپا در نظر گرفته شده است. در این ملاقات راه‌های افزایش سرمایه‌گذاری‌های دولتی و کاهش بوروکراسی مورد بحث و گفتگو قرار خواهد گرفت. آنگلا مرکل، صدراعظم آلمان که دارای بزرگ‌ترین اقتصاد در میان کشورهای اتحادیه اروپاست، تا کنون در برابر درخواست‌هایی که برای کاهش مالیات‌ها شده، مقاومت کرده و در جلسه امروز شرکت نکرده است.

در سه ماهه دوم سال ۲۰۰۸

سپرده‌های ایران نزد بانک‌های خارجی از مرز ۴۳ میلیارد دلار گذشت

است. این گزارش میزان تعهدات ایران به بانک‌های خارجی در پایان سه ماهه دوم سال ۲۰۰۸ را ۲۴/۹ میلیارد دلار اعلام کرده است. تعهدات ایران به بانک‌های خارجی در سه ماهه نخست ۲۰۰۸ بالغ بر ۲۶/۶ میلیارد دلار اعلام شده بود. بر اساس این گزارش از مجموع کل تعهدات ایران به بانک‌های خارجی ۱۴/۷۵ میلیارد دلار مربوط به بانک‌های

میلیارد دلار افزایش نسبت به سه ماه قبل از آن به ۴۳/۲ میلیارد دلار رسید. این رقم در سه ماهه نخست ۲۰۰۸ بالغ بر ۴۱ میلیارد دلار گزارش شده بود. در حالی که سپرده‌های ایران نزد بانک‌های خارجی در سه ماهه دوم ۲۰۰۸ افزایش داشته تعهدات ایران نسبت به این بانک‌ها در همین مدت با ۱/۷ میلیارد دلار کاهش مواجه شده

بانک تسویه حساب‌های بین‌المللی اعلام کرد میزان سپرده‌های ایران نزد بانک‌های خارجی با افزایش ۲/۲ میلیارد دلاری در سه ماهه دوم ۲۰۰۸ به ۴۳/۲ میلیارد دلار رسید.

بانک تسویه حساب‌های بین‌المللی در آخرین گزارش خود اعلام کرد میزان سپرده‌های ایران در بانک‌های خارجی در پایان سه ماه دوم سال ۲۰۰۸ با ۲/۲

اتحادیه اروپا است. این رقم در پایان سه ماهه نخست ۱۵/۳۲ میلیارد دلار بوده که بدین ترتیب فقط با ۵۷۰ میلیون دلار کاهش مواجه شده است.

به عقیده تحلیلگران کاهش غیر محسوس تعهدات ایران به بانک های اروپایی نشان دهنده عدم تاثیر فشارهای امریکا بر این بانک ها برای ایجاد اختلال در تعاملات بانکی ایران و اروپا است.

میزان تعهدات ایران به بانک های برخی کشورهای اروپایی در پایان سه ماهه دوم ۲۰۰۸ به این شرح است: بلژیک

۱/۱۵۴ میلیارد دلار، فرانسه ۶/۱۰۷ میلیارد دلار، آلمان ۲/۷۸۱ میلیارد دلار، ایتالیا ۱/۱۲۳ میلیارد دلار، انگلیس ۸۷۰ میلیون دلار، سوئیس ۴۹۴ میلیون دلار، سوئد ۶۰۹ میلیون دلار، اسپانیا ۳۲۴ میلیون دلار و هلند ۶۳۴ میلیون دلار. از رقم ۲۴/۹ میلیارد دلاری تعهدات ایران به بانک های خارجی ۱۰/۳ میلیارد دلار آن سر رسید شده یا تا یک سال آینده سر رسید خواهد شد.

بر مبنای گزارش بانک تسویه حسابهای بین المللی تراز مثبت مبادلاتی ارزی ایران در بانکها و موسسه های

مالی خارج از کشور در پایان سه ماهه دوم سال ۲۰۰۸ میلادی مثبت ۱۸/۳ میلیارد دلار بوده است. مقر اصلی بانک تسویه حسابهای بین المللی در شهر (بازل) در سوئیس می باشد و گزارشهای آن تحت عنوان «بانکداری بین المللی و تحولات بازار مالی» چهار بار در سال منتشر می شود. در این گزارش ها سپرده ها و تعهدهای مجموعه ای از بانکها و موسسه های مالی غیر بانکی متعلق به ۳۹ کشور دنیا که عمدتاً اروپایی هستند عرضه می شود.

هشدار رئیس صندوق بین المللی پول

رئیس صندوق بین المللی پول می گوید برای به تحرک واداشتن رشد اقتصادی در جهان، دولتها بایستی پول بیشتری را هزینه کنند.

دومینیک اشتراوس کان، رئیس صندوق بین المللی پول به بی بی سی گفته است که او نگران است که اقداماتی که تاکنون برای مقابله با بحران مالی جهانی اتخاذ شده، کافی نباشد.

این صندوق پیشبینی های خود را در خصوص رشد اقتصادی جهانی در سال آینده تغییر داده و رئیس صندوق بین المللی پول گفته است پیشبینی آتی این سازمان که قرار است در ماه ژانویه سال آینده میلادی منتشر شود، وضعیت بدتری را ترسیم کرده است.

او گفت: نگرانی من این است که پیشبینی های ما در آینده حتی از پیشبینی های منتشر شده صندوق بین المللی پول که اوضاع خوبی را ترسیم نکرده است، بدتر باشد.

براساس جدیدترین پیش بینی صندوق بین المللی پول (آی ام اف) رشد اقتصاد جهان در سال ۲۰۰۹ به

حدود ۲,۲ درصد محدود خواهد بود، که کمتر از پیش بینی اولیه ۳,۰ درصد است، در حالیکه این نرخ در سال های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ به ترتیب ۳,۷ درصد و ۵,۰ درصد بود.

در این میان، اقتصادهای پیشرفته جهان که در سال های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ به ترتیب ۲,۶ درصد و ۱,۴ درصد رشد داشت، در سال ۲۰۰۹ با نرخ رشد منفی منهای سه درصد روبرو خواهند بود که برای آمریکا منهای هفت دهم درصد، برای اروپا منهای پنج دهم

درصد و برای ژاپن منهای دو دهم درصد پیش بینی شده است.

به این ترتیب، برای نخستین بار پس از پایان جنگ دوم جهانی، اقتصادهای پیشرفته برای یک سال کامل دستخوش

کاهش تولید ناخالص داخلی خواهند بود.

نرخ رشد اقتصادی در کشورهای در حال توسعه که در سال های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۷ به ترتیب ۶,۶ درصد و ۸,۰ درصد بود در سال ۲۰۰۹ از حد ۵,۱ درصد فراتر نخواهد رفت.

بحران مالی اخیر در سطح جهانی باعث تضعیف اعتماد در بخش مالی شده و در ماه های اخیر، کاهش نرخ بهره پایه در بسیاری از کشورهای پیشرفته باعث افزایش میزان وام دهی و کاهش نرخ بهره وام های بانکی نشده است.

آقای اشتراوس کان گفته است محرک مورد نیاز برای رشد اقتصاد جهانی چیزی بیش از یک تریلیون دلار است. او گفت که به نظر وی مقابله با رکود اقتصادی از نگرانی درباره کسری بودجه، مهمتر است.

رئیس صندوق بین المللی پول گفت که جهان با بحران بسیار شدید اقتصادی روبرو است که در شش، هفت دهه گذشته نظیرش دیده نشده است.

ارزش پوند انگلیس در برابر یورو همچنان کاهش می‌یابد

گران‌تر می‌کند. برخی از کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند که در سال ۲۰۰۹ اقتصاد انگلیس دو درصد رشد منفی داشته باشد. علاوه بر کاهش ارزش پوند، ارزش دلار آمریکا نیز به دلیل ناموفق بودن برنامه‌های آمریکا برای بهبود وضعیت مالی و اقتصادی این کشور، کاهش یافته است. ارزش دلار در برابر ین ژاپن اکنون به پایین‌ترین سطح در ۱۳ سال اخیر رسیده است و مخالفت سنای آمریکا با کمک ۱۴ میلیارد دلاری به صنعت خودروسازی این کشور سبب شده که نگرانی‌ها در مورد افزایش بیکاری در این صنعت و نیز احتمال ورشکستگی کارخانجات خودروسازی شدت یابد.

بوده و از نرخ بهره یورو کمتر است. کاهش نرخ بهره سبب می‌شود که خارجیان علاقه‌ای به نگهداری

پوند نداشته باشند. البته ضعف پوند انگلیس به صادرکنندگان انگلیسی کمک می‌کند ولی برای انگلیسی‌هایی که به خارج از کشور سفر می‌کنند خبر بدی بوده و همچنین کالاهای وارداتی را

روند نزولی کاهش ارزش پوند انگلیس در برابر یورو ادامه دارد. به گزارش ایسنا، ارزش پوند انگلیس در برابر یورو در حال کاهش است و در حال حاضر هر پوند یک یورو و ۱۲ سنت معامله می‌شود. یکی از دلایل کاهش ارزش پوند، نگرانی سرمایه‌گذاران از این امر است که ممکن است انگلیس از جمله کشورهایی باشد که از رکود اقتصادی بیشترین لطمه را بخورد. انتشار این آمار که اقتصاد انگلیس در سه ماه گذشته یک درصد رشد منفی داشته نیز به کاهش ارزش پوند کمک کرده است. علاوه بر این نرخ بهره انگلیس در حال حاضر در پایین‌ترین سطح از سال ۱۹۵۱ تا کنون

ژاپن با کسری تجاری روبرو شد

بر اساس گزارش خبرگزاری رویتر، این رقم از سال ۱۹۹۵ میلادی بی سابقه بوده است.

واردات کالا به ژاپن نیز در کل حدود ۱۴٫۴ درصد کاهش یافته است. دلیل این امر کاهش قیمت نفت در بازارهای جهانی اعلام شده است.

هم اکنون، شرکت‌های خودروسازی بزرگ ژاپن از جمله تویوتا و هوندا میزان تولیدات خود را کاهش داده‌اند. شرکت سونی، از بزرگترین تولیدکنندگان کالاهای الکترونیکی در جهان، پیشتر اعلام کرده بود تا سال ۲۰۱۰ میلادی، حدود هشت هزار تن از کارکنان این شرکت در سراسر جهان را بیکار خواهد کرد.

دولت ژاپن پیش‌بینی کرده است که اقتصاد این کشور تا ماه مارس ۲۰۱۰ میلادی هیچ رشدی نداشته باشد.

تراز تجاری ژاپن به دلیل میزان بالای تقاضا برای کالاهای ژاپنی در جهان، عمدتاً مثبت بوده است.

مطبوعات ژاپن خبر داده‌اند که شرکت خودروسازی تویوتا به احتمال زیاد روز دوشنبه (۲۲ دسامبر) اولین ضرر خود طی ۷۱ سال گذشته را اعلام خواهد کرد.

فروش خودروهای این شرکت ژاپنی در بازار راکد آمریکا به طور قابل ملاحظه‌ای کاهش یافته است.

گزارش شده که در مجموع میزان صادرات کالاهای ژاپنی به آمریکا ۳۳٫۸ درصد کاهش یافته است. این رقم در مورد کشورهای عضو اتحادیه اروپا ۳۰٫۸ درصد بوده است.

صادرات ژاپن به چین که از مهم‌ترین شرکای تجاری این کشور به حساب می‌آید، ۲۴٫۵ درصد کاهش یافته است.

بر اساس اعلام دولت ژاپن کسری تجاری این کشور در ماه نوامبر امسال حدود دو و نیم میلیارد دلار بوده است.

ژاپن، دومین قدرت اقتصادی جهان، از ماه نوامبر امسال وارد دوره رکود اقتصادی شده است.

دولت ژاپن می‌گوید صادرات شرکت‌های ژاپنی در ماه نوامبر نسبت به سال گذشته در کل ۲۶٫۷ درصد کاهش یافته است.

یکی از دلایل کاهش صادرات ژاپن افزایش بهای ین، واحد پول این کشور، در برابر ارزهای معتبر دیگر به ویژه دلار آمریکاست.

به گفته ناظران، رکود جاری در اقتصاد جهانی میزان تقاضا برای بسیاری از کالاها و خدمات ارائه شده از سوی شرکت‌های ژاپنی را به شدت کاهش داده است.

تا کریسمس تعداد بیکاران انگلیسی از مرز ۲ میلیون نفر می‌گذرد

دستمزد کارگران از ۶۰/۵۰ پوند در هفته به بیش از ۷۵ پوند شده است. بحران اقتصادی و مالی جهان، آثار منفی زیادی بر اقتصاد انگلیس داشته است و بخشهای مختلف اقتصادی این کشور از جمله صنعت خودروسازی

خدمات به خصوص بخش بانکداری به شدت افزایش داشته است. بسیاری از بانکها و موسسات مالی انگلیس طی ماههای اخیر کارمندان خود را اخراج کرده اند تا به این وسیله بخشی از هزینه های جاری را کاهش

سازمان اتحادیه های کارگری انگلیس پیش بینی کرد تعداد بیکاران انگلیسی تا کریسمس به بیش از ۲ میلیون نفر خواهد رسید.

به گزارش خبرگزاری فارس تازه ترین آمارهای واحد اطلاعات اقتصادی اکونومیست نشان می دهد، تعداد بیکاران انگلیسی طی ماههای اخیر به شدت افزایش یافته است. تشدید بحران اقتصادی در انگلیس موجب افزایش بیکاران این کشور شده است و تعداد بیکاران انگلیسی در سه ماه منتهی به سپتامبر به بیش از ۱/۸۲ میلیون نفر رسیده و پیش بینی می شود این رقم تا پایان امسال به بیش از ۲ میلیون نفر برسد. تعداد افرادی که خواستار دریافت بیمه بیکاری هستند، طی ماه نوامبر به بیش از یک میلیون نفر رسید که این رقم طی هشت سال اخیر بی سابقه است. دولت انگلیس ۱۵۸ میلیون پوند صرف کمک به بیکاران این کشور نموده است. این مبلغ بیشتر برای آموزش مهارتهای جدید به بیکاران انگلیسی اختصاص خواهد یافت. نرخ بیکاری انگلیس به بالاترین حد خود از سال ۱۹۹۷ میلادی رسیده و پیش بینی می شود نرخ بیکاری این کشور همچنان افزایش یابد. بیکاری در بخش

را نیز متاثر کرده است. به اعتقاد کارشناسان اقتصادی، طی سال ۲۰۱۰ بیش از ۳۶۰ هزار نفر به جمعیت بیکار انگلیس افزوده خواهد شد.

دهند. سازمان اتحادیه های کارگری انگلیس نیز پیش بینی کرد، تعداد بیکاران انگلیسی تا کریسمس به بیش از ۲ میلیون نفر خواهد رسید. این سازمان همچنین خواستار افزایش

با تشدید رکود اقتصادی فروش خودرو در اروپا ۲۵ درصد کاهش یافت

۴۹/۶ درصد کاهش فروش خودرو روبرو شدند. بسیاری از شرکتهای بزرگ خودروسازی جهان مجبور شده اند برای مقابله با بحران اقتصادی اخیر، میزان تولید خود را کاهش دهند. شرکت ولوو نیز از کاهش تولید خود تا پایان ژانویه خبر داده است. میزان فروش خودرو در غرب اروپا طی ماه نوامبر با ۲۶ درصد کاهش نسبت به

بیش از ۲۵/۸ درصد کاهش یافت. کاهش فروش خودرو در اروپا طی ماه نوامبر از سال ۱۹۹۹ میلادی تا کنون بی سابقه بوده است. این برای هفتمین ماه متوالی است که فروش خودرو در اروپا با کاهش روبرو شده است. میزان فروش خودرو در ایسلند و اسپانیا بیشترین میزان کاهش را داشته و این دو کشور به ترتیب با ۵۵/۹ و

به دنبال تشدید بحران و رکود اقتصادی، میزان فروش خودروهای نو در کشورهای اروپایی طی ماه نوامبر بیش از ۲۵ درصد کاهش یافت. به گزارش خبرنگار اقتصادی فارس سازمان خودروی اروپا اعلام کرد به دنبال تشدید بحران و رکود اقتصادی در اروپا، میزان فروش خودروهای نو در کشورهای اروپایی طی ماه نوامبر

مدت مشابه سال قبل به ۸۵۴ هزار دستگاه رسید. میزان فروش خودرو در اروپای غربی طی یازده ماه نخست ۲۰۰۸ بیش از یک میلیون دستگاه کاهش داشته است. میزان فروش خودرو در انگلیس طی ماه نوامبر نیز بیش از ۳۶/۸

درصد، ایتالیا ۲۹/۵ درصد، آلمان ۱۷/۷ و فرانسه ۱۴/۱ درصد افت داشته است. در بین شرکتهای اروپایی نیز شرکت فولکس واگن آلمان با ۱۷/۴ درصد کاهش فروش روبرو شده و این رقم برای پژو سیتروئن فرانسه ۲۶/۹ درصد

، رنو ۲۱/۸ درصد و فیات بیش از ۲۳/۸ درصد بوده است. دولت فرانسه که از کاهش تولید خودرو در این کشور به شدت احساس نگرانی کرده به مقامهای شرکتهای خودروسازی قول کمکهای مالی داده است.

بانک مرکزی ژاپن نرخ بهره ین را کاهش داد

دو روز پس از کاهش قابل توجه نرخ بهره دلار توسط بانک مرکزی آمریکا، دولت ژاپن اعلام کرده که نرخ بهره ین را کاهش داده و از نیم درصد به سه صدم درصد رسانده است.

این تصمیم به دلیل نگرانی از رکود در دومین کشور بزرگ جهان از لحاظ اقتصادی است و اکنون می توان گفت که ژاپن در میان کشورهای توسعه یافته دارای پایین ترین نرخ بهره است. با این وجود میزان کاهش نرخ بهره ین کمتر از آن بود که انتظار می رفت. کاهش نرخ بهره ین برای اولین بار پس از هفت سال بود و بانک مرکزی ژاپن بحران مالی جهانی را عامل این تصمیم دانست.

بانک مرکزی ژاپن گفت که کند شدن رشد اقتصادی ژاپن احتمالاً برای مدتی ادامه خواهد یافت و در این مدت صادرات کاهش یافته و افزایش نرخ انرژی و کالاها که از قبل شروع شده بود همچنان محسوس خواهد بود.

تصمیم کاهش نرخ بهره با این امیدواری بود که نرخ جدید موجب خواهد شد که مصرف کنندگان پول بیشتری خرج کنند و در نتیجه از فشاری که به دلیل تقویت ین به صادرکنندگان وارد می شود کاسته شود.

با اعلام کاهش نرخ بهره ارزش شاخص بهای سهام نیکی، اندکی افزایش یافت ولی در پایان معاملات ۵ درصد از ارزش بهای سهام این شاخص کاسته شده بود.

در ادامه تدابیری که دولت ژاپن برای مقابله با بحران مالی جهانی اتخاذ می کند، روز گذشته تارو آسو، نخست وزیر ژاپن دومین بسته مشوق های اقتصادی خود ظرف دو ماه گذشته را معرفی کرد.

این بسته ۵۱ میلیارد دلاری (۵

بود.

در این بسته همچنین وامهای مسکنی که از مالیات معافند، برای رونق بخشیدن به بازارهای در حال رکود کشور لحاظ شده اند. بودجه برای کودکان و سالمندان، و حمایت از جوانان بیکار هم از جمله برنامه های تازه اقتصادی در

این بسته مشوقها هستند.

آقای آسو گفت: «در چنین شرایطی لازم است که برای مردم احساس امنیت به وجود بیاوریم. نه باید از این طوفان خشمگین هراس داشته باشیم و نه باید بایستیم و بگذاریم که این طوفان ما را با خود ببرد.»

نخست وزیر ژاپن افزود اگر شرایط اقتصادی اجازه دهد، او علاقه مند است که مالیات بر مصرف را ظرف سه سال افزایش دهد.

تریلیون ین) شامل کاهش عوارض بزرگراهها و افزایش ضمانت وامهایی بود که به شرکتهای کوچک داده می شود.

برنامه های کاهش مالیات و کمک های مالی هم برای خانوارهای ژاپنی کم درآمد در این بسته در نظر گرفته شده است.

این غیر از بسته ۱۱,۷ تریلیون ینی است که یاسو فوکودا، نخست وزیر پیشین ژاپن در ماه اوت ارائه کرده

تثبیت قیمت نفت نیازمند اقدامات و همکاری های بین المللی است

میلیبند در پایان گفت: ما همچنین درباره تکنولوژی های کاهشده میزان کربن مانند تکنولوژی های جذب کننده و نگهدارنده کربن که هم برای آینده ما و هم دیگر کشورها اهمیت بالایی دارد در اجلاس لندن صحبت کرده در اجلاس های آینده هم این موضوع را پیگیری خواهیم کرد. اجلاس یک روزه انرژی لندن با شرکت وزیران نفت و انرژی و مقامات ارشد دهها کشور تولید کننده و مصرف کننده نفت و نمایندگان از سازمان ها و نهادهای بین المللی در لندن برگزار شد.

غلامحسین نوذری وزیر نفت ایران در راس هیاتی به نمایندگی از کشورمان در این اجلاس شرکت کرده بود.

بسیار صدمه زد و ما وظیفه داریم تمامی تلاش خود را برای جلوگیری از تکرار دوباره چنین افزایش قیمتی بکار بگیریم. این مقام انگلیسی در عین حال گفت: اکنون که کاهش قیمت نفت را در بازارهای جهانی شاهد هستیم باز هم معتقدیم که گفت و گوهای نزدیک تر میان تولید کنندگان و مصرف کنندگان نفت برای تثبیت بازار انرژی ضروری است. وزیر انرژی دولت انگلیس ادامه داد: روند گفت و گو آغاز شده در جده اهمیت بالایی دارد و من امیدوارم ما بتوانیم با ایجاد برخی راهکارها شفافیت را در بازار نفت تقویت کرده و تاثیر آن را به عنوان مسیری برای رسیدن به ثبات افزایش دهیم.

لندن - «اد میلیبند» وزیر انرژی و تغییرات آب و هوایی دولت انگلیس هشدار داد با وجود کاهش اخیر قیمت نفت به دلیل رکود اقتصاد جهانی جلوگیری از رشد سریع قیمت نفت در آینده نیازمند اقدام بین المللی است.

به گزارش خبرنگار ایرنا، میلیبند که در «اجلاس بین المللی انرژی» در لندن سخن می گفت با تاکید بر ضرورت گفت و گو میان کشورهای تولید کننده و مصرف کننده نفت که از ژوئن گذشته در جده آغاز شده گفت: همه ما نیازمند یک بازار نفت با ثبات و با عملکرد موثرتری هستیم. وی افزود: افزایش شدید قیمت نفت در اواسط سال جاری به مصرف کنندگان و تجار انگلیسی

اوپک تولید نفت خود را کاهش داد

داشت و این احتمال مطرح شده که این کشور نیز شاید دست به کاهش تولید روزانه خود بزند. روسیه پس از عربستان سعودی بزرگترین تولید کننده و صادرکننده نفت خام در جهان محسوب می شود و تصمیم این کشور در مورد میزان تولید بر شرایط بازار نفت تاثیر قابل توجهی دارد.

نشست وزیران نفت و انرژی دوازده کشور عضو سازمان کشورهای صادر کننده نفت - اوپک - در شهر ساحلی وهران، الجزایر برگزار شد.

سئوال اساسی که پس از توافقاتی از این دست ایجاد می شود این است که آیا کشورهای عضو این سازمان به تعهدات خود در این باره عمل می کنند یا خیر.

مالی در جهان، از حدود یکصد و چهل دلار در ماه ژوئیه به زیر پنجاه دلار (۴۳ دلار در حال حاضر) در دسامبر ۲۰۰۸ سقوط کرده است.

این امر باعث نگرانی کشورهای تولیدکننده نفت، هم در سازمان اوپک و هم در میان کشورهای غیر عضو اوپک شده است.

روسیه عضو اوپک نیست اما در نشست امروز این سازمان حضور

سازمان کشورهای تولیدکننده نفت، اوپک در نشست خود تصمیم به کاهش تولید نفت خام تا میزان دو میلیون و دویست هزار بشکه در روز گرفت.

اوپک پیش از این نیز دست به کاهش تولید خود زده بود که با کاهش امروز، این سازمان طی چهار ماه حدود چهار میلیون و دویست هزار بشکه از تولید نفت خود کاسته است.

سقف تولید کل اوپک در حال حاضر به حدود ۴۰ درصد کل تولید جهانی نفت می رسد.

این سازمان ابراز امیدواری کرده که با این کاهش تولید، قیمت نفت مجدداً افزایش یابد.

قیمت نفت خام در بازارهای بین المللی به میزان بی سابقه ای کاهش یافته و طی تنها پنج ماه در پی بحران

در برابر مشکلات اقتصادی مقاوم بوده‌ایم

خیر، گفت: چنین چیزی وجود ندارد و کسی قصد چالش با گوردون براون را ندارد زیرا گوردون براون فرد مناسب برای رهبری حزب کارگر است.

اد بالز در اظهار نظر در باره دیوید میلیبند گفت: من سال‌های زیادی است که دیوید میلیبند را می‌شناسم، دیوید میلیبند فرد معقول، منطقی و فرد خوبی است و می‌تواند رهبر خوبی باشد اما ما اکنون یک رهبر خوب داریم و آن گوردون براون است. اد بالز افزود: من مطمئن هستم که دیوید میلیبند کار غیرمعقولی را انجام نخواهد داد که موجب ایجاد تفرقه و شکاف شود. گزارشگر این بخش خبری در خطاب به اد بالز گفت: پس شما با این حرفی که زدید در واقع دارید یک پیام مشخصی را برای دیوید میلیبند می‌فرستید، اینطور نیست؟

اد بالز در پاسخ گفت: نه اینطور نیست و علاوه بر این من فکر نمی‌کنم که دیوید میلیبند خود نیز با آنچه که من بیان کردم مخالف باشد.

البته مشکل کمبود اعتبار نیز وجود دارد، اما ما نشان داده‌ایم که برغم دولت‌های قبلی که نتوانسته بودند با موفقیت راهی را برای عبور از مشکلات پیدا کنند، ما در رسیدگی به این مشکلات مقاوم بوده‌ایم. گوردون براون گفت: من فکر می‌کنم به این نکته پی برده خواهد شد که اقداماتی را که ما اتخاذ کرده‌ایم و اقداماتی که اکنون انجام می‌دهیم به منظور کمک به مردم انگلیس برای عبور از وضعیت دشوار اقتصاد جهانی طراحی شده‌اند. گوردون براون همچنین اظهارات مبنی بر وجود تنش بین وی و دیوید میلیبند وزیر خارجه انگلیس را رد کرد و گفت: با دیوید میلیبند از طریق همکاری نزدیکی سرگرم رسیدگی به مسائل است.

اد بالز Ed Balls وزیر امور مربوط به مدارس در انگلیس در مصاحبه‌ای با گزارشگر خبر شبکه چهار تلویزیون انگلیس در پاسخ به این سوال که آیا کسی از اعضای حزب کارگر از جمله دیوید میلیبند درصدد هستند تا برای کسب سمت رهبری حزب کارگر، با گوردون براون به چالش بپردازند یا

گوردون براون نخست‌وزیر انگلیس از پیشنهادش در رسیدگی به سختی‌های اقتصادی دفاع کرد و گفت: دولتش در مقابله با مشکلات مقاوم بوده است.

گوردون براون نخست‌وزیر انگلیس از پیشنهاد خود در رسیدگی به دوران سخت اقتصادی دفاع کرد و گفت: دولتش به رغم دولت‌های پیشین، در مقابله با مشکلات مقاوم بوده است.

گوردون براون در بروکسل در اظهاراتی به همکاری نزدیک خود با الستر دارلینگ وزیر خزانه انگلیس برای رفع مشکلات اقتصادی اشاره کرد و گفت دولتش در مقابله با مشکلات اقتصادی مقاوم بوده است. نخست‌وزیر انگلیس در اظهار نظر در باره آنچه که الستر دارلینگ وزیر خزانه انگلیس به تازگی در باره وضعیت اقتصادی انگلیس بیان کرده است و وضعیت اقتصادی این کشور را وخیم توصیف کرده است، گفت: شرایط بی‌سابقه‌ای به همراه افزایش زیاد بهای نفت وجود دارند، این شرایط پیشتر رخ نداده بودند و

ادامه بحران مالی در سرتاسر جهان

در ژاپن هم افت نیکی، شاخص ارزش سهام توکیو، طی پنج سال گذشته بیسابقه بوده.

در همین حال نیکلاس سارکوزی، رئیس‌جمهوری فرانسه می‌گوید، برای مقابله با بحران مالی جاری، برنامه‌های ویژه‌ای را به منظور

سوم از ارزش خود را در مقابل دلار از دست داده.

به گفته تحلیلگران، اقتصاد کره جنوبی به دلیل بدهی‌های کوتاه مدت و کاهش کسری اعتبار در حسابهای جاری آسیب پذیر توصیف شده است.

در ادامه سقوط بازارهای سهام در سرتاسر جهان، بازار سهام کره جنوبی تا حدود هشت درصد، کاهش داشته است.

این درحالی است که وون، واحد پول کره جنوبی تا حدود سه درصد دیگر افت داشت و در سال جاری یک

سرمایه گذاری های استراتژیک به مرحله اجرا خواهد گذاشت.

اقای سارکوزی که در جمع رهبران تجاری در شهر انیسی در جنوب شرق فرانسه سخن می گفت اعلام کرد که این بودجه توسط دولت برای خرید صنایع در حال پیشرفت و حفاظت از شرکت ها برای آن که توسط کشورهای خارجی کنترل نشوند، مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

در اوایل هفته جاری، رییس

جمهوری فرانسه، از سایر کشورهای اروپایی خواست تا سرمایه گذاری مشابهی را برای حمایت از صنایع کشورشان انجام دهند.

از سوی دیگر، ارقام منتشره در مسکو نشان می دهد که روسیه پانزده میلیارد دلار از ذخایر ارزی را برای حمایت از روبل، واحد پول این کشور، در هفته گذشته، برداشت کرده است.

این اقدام، در زمانی صورت می گیرد که ذخایر ارزی روسیه که تا

این اواخر در زمره بیشترین ذخایر ارزی در جهان بشمار می رود به دلیل افت قیمت نفت به شدت کاهش یافته است.

براساس گزارش ها، یک پنجم از بدهکاران، در این کشور امکان بازپرداخت بدهی های مرتبط به وام های مسکن را ندارند.

کمک دولت کانادا به شرکت های خودروسازی

استفن هارپر، نخست وزیر کانادا، اعلام کرده است که به صنعت خودروسازی در کشورش تا سقف ۴

کمپانی هایی به عنوان شعبه نمایندگی در کانادا تاسیس کرده اند. کمک جدید در نظر گرفته شده از

وامی به ارزش ۱۷ میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار در نظر گرفته است.

بخش عمده این مبلغ که از محل بودجه کمک اضطراری مشروط به موسسه های مالی تامین شده، طی دو ماه دسامبر و ژانویه به دو شرکت جنرال موتورز و کرایسلر پرداخت خواهد شد.

بر اساس یک برآورد، در صورت ورشکستگی این دو شرکت، دست کم ۶۰۰ هزار نفر هم در کانادا طی پنج سال شغل خود را از دست خواهند داد.

نخست وزیر کانادا نگران است که هرگونه تغییر در ساختار و نحوه فعالیت های شرکت های خودروسازی آمریکایی در آینده به تعطیلی کارخانه های آن ها در کشورش منجر شود.

او کمک کلان به شرکت های خودروسازی در کانادا را تاسف بار اما لازم دانسته است.

طرح کمک دولت او شامل کمک به تولید کنندگان قطعات یدکی و ارائه تسهیلات مالی به خریداران خودرو نیز می شود.

میلیارد دلار کانادا کمک خواهد کرد. او روز شنبه (۲۰ دسامبر) تاکید کرد که حدود ۲۰ درصد از خودروهای ساخته شده در منطقه آمریکای شمالی، در کانادا تولید می شوند.

هر سه شرکت خودروسازی بزرگ آمریکا یعنی کرایسلر، فورد و جنرال موتورز در کانادا کارخانه هایی دارند و

سوی نخست وزیر کانادا معال ۳ میلیارد و سیصد هزار دلار آمریکاست. قرار است بخش عمده این مبلغ به دو شعبه کانادایی شرکت های جنرال موتورز و کرایسلر داده شود.

جورج بوش، رئیس جمهوری آمریکا، نیز روز جمعه (۱۹ دسامبر) اعلام کرد که برای نجات صنعت خودروسازی

خاویار مجانی برای فقرای میلان

ماهی استورژن به عنوان خاویار بلوگا عرضه می شود.

سازمان های بین المللی برای مقابله با قاچاق خاویار در جهان تلاش می کنند. در حد فاصل سال های ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۴ بیش از ششصد تن خاویار در اتحادیه اروپا خرید و فروش شده است.

سال پیش یک نهاد وابسته به سازمان ملل ممنوعیت صادرات سه نوع خاویار دریای خزر را لغو کرد و به ایران، روسیه، قزاقستان و جمهوری آذربایجان اجازه داد تا مجددا صادرات خاویار بلوگای خزر را از سر گیرند.

تجارت خاویار قبلا به علت خطر کاهش زیاد ذخایر ماهی های استورژن در دریای خزر و صید بی رویه این ماهی از سوی کشورهای اطراف خزر متوقف شده بود.

خزر حدود ۲۵۰ میلیون سال است که زیستگاه ماهی استورژن به شمار می رود. عمر این ماهی به یک قرن

می رسد و تا قبل از ۱۵ سالگی تخم گذاری را آغاز نمی کند. تخم ارزشمند

خاویار بلوگای توقیف شده توسط گمرک ایتالیا به عنوان هدیه کریسمس در اختیار فقرای میلان قرار می گیرد. در ماه نوامبر امسال حدود چهار کیلو خاویار بلوگا توسط گمرک ایتالیا از دو مسافری که از لهستان می آمدند به دست آمد.

روزنامه کوریپه دلا سرا نوشت که ارزش این محموله خاویار، حدود ۵۵۰ هزار دلار است. نتایج آزمایش نشان داد که این خاویار قابل خوردن است و برای مصرف آن تصمیم گرفته شد که در اختیار فقرای میلان قرار داده شود. این خاویار میان غذاخوری ها و سکونت های فقرا توزیع می شود. خاویار بلوگا، گران ترین خاویار در جهان است. ماهی استورژن منبع اصلی تامین خاویار جهان است و دریای

اخبار اتاقها

اخبار اتاق ایران و انگلیس

برگزاری جلسه های ماهانه هیات مدیره

اعزام هیات های محدود برای بازدید از نمایشگاه ها و مرکز اقتصادی و...

کشور عملکرد ادبرخانه اتاق مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و پیشنهادهای ارائه شده از سوی کمیسیون ها مورد گفتگو و تصویب قرار گرفت. از جمله

جلسات ماهانه هیات مدیره در دوره مورد گزارش بطور مرتب بکزار گردید. در این جلسات علاوه بر بحث و تبادل نظر در باره مسائل و مشکلات اقتصادی

هفته نامه الکترونیکی اتاق

منتشر و افزون بر درج در سایت اتاق بصورت مستقیم نیز به آدرس الکترونیکی اعضاء اتاق ارسال گردید.

واصله از اتاق انگلیس و ایران در لندن و اخبار و رویدادهای اقتصادی بریتانیا برای آگاهی اعضاء محترم اتاق و علاقمندان

در دوره مورد گزارش هفته نامه الکترونیکی اتاق ایران و انگلیس بطور مرتب با آخرین اخبار اتاق ایران و انگلیس و اخبار

برگزاری کمیسیون های تخصصی اتاق

مورد گزارش جلسات ماهانه خود را با مشارکت خانم ها: مینو شهابی، فاطمه عبدالهیان لیلی مرزآبادی، زهرا نقوی و آقایان دکتر امیر هوشنگ امینی، محمد رضا جابریانصاری، امیرعلی جوادزاده، رامین طاعتی، کاظم مقرب و منوچهر

کرد. در این جلسات بعد از مبادله اخبار اقتصادی و مسائل و مشکلات فیمابین به تفصیل در مورد بحران مالی جهان و آثار آن بر اقتصاد ایران، بویژه سیاست های پولی و ارز کشور بحث و گفتگو شد.

۱- کمیسیون آموزش و فناوری اطلاعاتی: کمیسیون آموزش و فناوری اطلاعاتی در دوره مورد گزارش با شرکت خانم ها: فهیمه امیری، فاطمه عبدالهیان، لیلی مرزآبادی و آقایان دکتر امینی، رضا جابریانصاری، محمد رضا شهابیان، رامین طاعتی و منوچهر هامون بطور مرتب برگزار شد. در این جلسات در خصوص برگزاری دوره های زبان انگلیسی و تشکیل کمیسیونی با عنوان گردشگری بحث و بررسی شد و گزارش آن نیز به هیات مدیره منعکس و مورد تأیید قرار گرفت.

۲- کمیسیون تسهیل سرمایه گذاری و مشارکت ها:

کمیسیون تسهیل سرمایه گذاری و مشارکتها در سه ماهه پائین سه جلسه با حضور خانم ها: فاطمه عبدالهیان، لیلی مرزآبادی، زهرا نقوی و آقایان دکتر امینی، حسین ایرانمنش، منوچهر بیات، دکتر علی شرقی و با ریاست دکتر ناصر همپور رییس کمیسیون برگزار

هامون بطور مرتب تشکیل داد. در این جلسات پس از مبادله اخبار اقتصادی به تفصیل در باره فلسفه تشکیل کمیسیون و برنامه های آن بحث و اظهار نظر شد.

۳- کمیسیون مبادلات گردشگری: جلسات کمیسیون مبادلات گردشگری که بنا به پیشنهاد کمیسیون آموزش و فناوری اطلاعاتی تصویب هیات مدیره اتاق و دعوت عام در پایان شهریور ماه سال جاری تشکیل گردید، در دوره

اخبار اتاق انگلیس و ایران

برگزاری مهمانی سالانه اتاق در مجلس اعیان

انگلیس و ایران ولرد فیلیپس نایب رئیس اتاق از خانم میترا طاهری مدیر مسئول دفتر اتاق به گونه یی در خور توجه تقدیر و با ابراز احساسات بی سابقه حضار قدرانی شد.

که علاوه بر اعضاء اتاق انگلیس و ایران تعداد زیادی از لردهای مجلس اعیان و تجار و بازرگانان انگلیسی و ایرانی مقیم لندن نیز حضور داشتند افزون بر ایراد بیاناتی توسط لرد لامونت رئیس اتاق

به روال معمول مهمانی سالانه اتاق بازرگانی انگلیس و ایران جمعه شب ۲۸ نوامبر با حضور بیش از ۱۲۰ مهمان انگلیسی و ایرانی باشکوه بیش از پیش در مجلس اعیان برگزار شد. در این مهمانی

انتشار بولتن اتاق بازرگانی انگلیس و ایران

ام آی، مواردی از قانون مالیات بر درآمد در ایران، برنامه نمایشگاه های آتی ایران و... منتشر شد. تعدادی از این بولتن که به اتاق ارسال شده بود در اختیار علاقمندان قرار گرفت.

اقتصادی، گزارش تحقیقی آقای صابر شیخ در باره ظرفیت واردات خشکبار بریتانیا و مقام ایران در بین کشورهای صادرکننده خشکبار به بریتانیا، برگزاری دیدار ماهانه اعضاء اتاق و سخنرانی آقای نیجل ترنر رئیس شرکت هواپیمایی بی

شماره ویژه تابستان بولتن اتاق بازرگانی انگلیس و ایران با عنوان ECONOMIC FOCUS و با یادداشتی از یوسف دانشور مدیر مسئول بولتن در باره علت تغییر نام بولتن آمار بازرگانی خارجی بریتانیا و ایران، اهم اخبار

فهرست اعضای جدید اتاق

اعضای حقوقی

ایمیل: kh_apadana@yahoo.com

شرکت بیستون موتور: تولیدی - بازرگانی. مدیر عامل: اردشیر اسدی. آدرس: تهران - شهرک غرب - میدان بوستان - خیابان کوهستان - خیابان میلاد - شماره ۱۹ - طبقه سوم. تلفن: ۸-۲۲۰۷۴۴۲۲ - ۲۱ (۰) ۹۸+. فکس: ۲۱-۲۲۰۷۴۴۲۲ (۰) ۹۸+. ایمیل: bistoon_motor@yahoo.com

شرکت کیش مدیفارم: تولید کننده محصولات دارویی و بهداشتی. مدیر عامل: مجید محمد حسینی تهرانی. آدرس: تهران - خیابان سپهد قرنیه - خیابان برادران شاداب - نبش کوچه مهر - پلاک ۴۸ - طبقه سوم - کدپستی ۱۵۹۸۹۵۴۷۱۱. تلفن: ۹-۸۸۹۱۸۷۰۸ - ۲۱ (۰) ۹۸+. فکس: ۲۱-۸۸۹۱۸۷۲۱ (۰) ۹۸+. ایمیل: mmhosseini@kishmedipharma.com

اعضای حقیقی

آقای ابوالفضل رجبیان: تولید و صادرات فرش دستباف. آدرس: قم - خیابان ایستگاه - کوچه ۱۵ - پلاک ۸۴. تلفن: ۶۶۱۲۱۵۱۷۰۶ - ۲۵۱ (۰) ۹۸+. فکس: ۷۷۴۶۲۲۵ - ۲۵۱ (۰) ۹۸+. ایمیل: info@rajabian.ir

آقای جواد ملکی: بازرگانی. آدرس: تهران - خیابان مطهری - نبش خیابان سنندج - ساختمان چینی نسترن - طبقه اول. تلفن: ۸-۸۸۶۱۳۸۲ - ۲۱ (۰) ۹۸+. فکس: ۸۸۶۱۳۸۹ - ۲۱ (۰) ۹۸+.

آقای سید عبدالرضا خاموشی: واردات و صادرات. آدرس: تهران - میدان ولیعصر - خیابان ولیعصر - روبه روی وزارت بازرگانی - کوچه ولدی - مجتمع ولیعصر - واحد ۱ و ۲. تلفن: ۸۸۹۴۲۷۲۵ - ۲۱ (۰) ۹۸+. فکس: ۸۸۹۴۲۷۴۱ - ۲۱ (۰) ۹۸+.. ایمیل: info@eevatrading.com

شرکت صنایع کارتن نورین: تولید انواع ورق کارتن و جعبه با چاپ. مدیر عامل: آرمین شهرام. آدرس: تهران - خیابان میرداماد - خیابان کازرون شمالی - نبش کوچه هفتم - پلاک ۲۰. تلفن: ۶-۲۲۹۱۴۷۳۴ - ۲۱ (۰) ۹۸+. فکس: ۲۲۲۶۵۸۴۷ - ۲۱ (۰) ۹۸+. ایمیل: info@noorincarton.com

شرکت فائز: مواد غذایی و سیگار. مدیر عامل: مسعود مهدوی اردکانی. آدرس: تهران - خیابان فلسطین شمالی - بالاتر از انقلاب - کوچه رضا ناییبی - پلاک ۲ - طبقه اول. تلفن: ۶۶۹۷۲۴۳۶ - ۲۱ (۰) ۹۸+. فکس: ۶۶۹۷۲۴۳۷ - ۲۱ (۰) ۹۸+. ایمیل: faezcompany@yahoo.com

شرکت کشت و صنعت رعنا: تولید فراورده‌های بیوتکنولوژی گیاهی. مدیر عامل: حسن ورشوچی. آدرس: تهران - بلوار میرداماد - خیابان اطلسی - شماره ۲۲ - کدپستی ۱۹۱۱۶. تلفن: ۵-۲۲۹۰۹۱۳۴ - ۲۱ (۰) ۹۸+. فکس: ۲۲۲۲۱۸۰۶ - ۲۱ (۰) ۹۸+. ایمیل: info@ranagro.com

شرکت نانوفناوری نرات: تجارت. مدیر عامل: مرضیه ابراهیمی. آدرس: تهران - کارگر شمالی - بعد از چهار راه فاطمی - نبش کوچه دیدگاه - پلاک ۲۲۷ - طبقه سوم - واحد ۵. تلفن: ۹-۸۸۹۸۳۱۹۸ - ۲۱ (۰) ۹۸+. فکس: ۸۸۹۸۳۱۹۷ - ۲۱ (۰) ۹۸+. ایمیل: info@nanozarat.ir

سازمان خانه چاپ: چاپ و کاغذ. مدیر عامل: فرنوش الهی. آدرس: تهران - خیابان سعدی شمالی - روبه روی مسجد قائم - کوچه کاخ کودک - پلاک ۱۰. تلفن: ۷۷۵۳۲۲۶۸۶ - ۲۱ (۰) ۹۸+. فکس: ۷۷۵۳۴۷۲۸ - ۲۱ (۰) ۹۸+. ایمیل: elahi@khanehechaap.com

شرکت مهر گستر آپادانا: واردات، صادرات و خدمات پس از فروش. مدیر عامل: مسعود خلاق زاده. آدرس: تهران - خیابان امیر کبیر - پاساژ احسان - طبقه ۵ - واحد ۳. تلفن: ۰۹۱۲۱۷۵۷۸۷۲ - ۲۱ (۰) ۹۸+. فکس: ۳۳۱۲۸۳۴۸ - ۲۱ (۰) ۹۸+.

شاخص‌های عمده اقتصادی ایران

وضع مالی دولت (سه ماهه اول ۱۳۸۷)

درآمدها	۷۰۰۲۴/۰ میلیارد ریال
پرداخت‌های هزینه‌ای	۱۰۸۰۸۷/۵ میلیارد ریال
واگذاری داراییهای سرمایه‌ای	۵۴۶۶۹/۹ میلیارد ریال
تملك داراییهای سرمایه‌ای	۲۱۷۸۲/۲ میلیارد ریال
كسری تراز عملیاتی و سرمایه‌ای	۱۱۱۱۲/۰ میلیارد ریال

بخش خارجی (سه ماهه اول ۱۳۸۷)

تراز حساب جاری	۱۲۶۹۵ میلیون دلار
تراز بازرگانی	۱۴۵۲۲ میلیون دلار
صادرات کالا	۲۹۷۵۲ میلیون دلار
واردات کالا (فوب)	۱۵۲۳۰ میلیون دلار
كل بدهیهای خارجی (پایان دوره)	۲۶۲۷۰ میلیون دلار
متوسط نرخ دلار آمریکا	
در بازار بین بانکی	۹۱۴۰ ریال

بخش پولی (سه ماهه اول ۱۳۸۷)

رشد نقدینگی	۱- درصد
رشد پول	۷-۱۰ درصد
رشد شبه پول	۶-۳ درصد
رشد سپرده‌های بخش غیر دولتی	۴-۰ درصد

بورس اوراق بهادار (سه ماهه اول ۱۳۸۷)

شاخص قیمت سهام (پایان دوره)	۱۱۵۶۸/۰
ارزش معاملات سهام	۳۰۴۷۹/۶ میلیارد ریال
تعداد سهام مورد معامله	۷۷۹۱/۶ میلیون سهم

جمعیت و نیروی انسانی (۱۳۸۶) (۱)

جمعیت	۷۱/۵ میلیون نفر
شهری	۴۹/۶ میلیون نفر
روستایی	۲۱/۹ میلیون نفر
رشد جمعیت	۴/۱ درصد
تراکم جمعیت	۴۳ نفر در هر کیلومتر مربع
جمعیت فعال (سال ۱۳۸۵)	۲۳/۵ میلیون نفر
نرخ بیکاری (۲) (سه ماهه چهارم سال ۱۳۸۶)	۱۱/۹ درصد
نسبت با سواد (۱۳۸۵) (۳)	
۶ ساله و بالاتر	۸۴/۶ درصد
۶ ساله تا ۲۹ ساله	۹۷/۲ درصد

(۱) و (۲) برآورد مرکز ایران

(۳) معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری

بخش واقعی ۱۳۸۶ (۱۰۰=۱۳۷۶)

رشد تولید ناخالص داخلی	
با نفت	۹/۶ درصد
بدون نفت	۷/۶ درصد
رشد تولید ناخالص داخلی (هدف برنامه چهارم) (۱۰۰=۱۳۸۱)	
متوسط دوره	۸/۰ درصد
سال ۱۳۸۶	۸/۸ درصد
عملکرد سال ۱۳۸۵ (به قیمت‌های جاری)	
تولید ناخالص داخلی	۲۶۲۳۱۷۷ میلیارد ریال
تشکیل سرمایه ثابت ناخالص	۶۸۳۸۵۰ میلیارد ریال
هزینه‌های مصرفی بخش خصوصی	۱۱۹۵۲۹۴ میلیارد ریال
هزینه‌های مصرفی بخش دولتی	۲۹۶۷۹۴ میلیارد ریال

نرخ تورم (۱۰۰=۱۳۸۳)

عملکرد دوازده ماهه منتهی به خرداد ۱۳۸۷	۲۰/۷ درصد
هدف برنامه چهارم (۱۰۰=۱۳۸۱)	
متوسط دوره	۹/۹ درصد
سال ۱۳۸۷	۷/۹ درصد